Ն. 251 | 1886 ՄԱՐՏ 27 ՓԷՆՃՇԷՆՊԷՀ | 1303 ՐԷՃԷՊ 4 | ԻԳԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԵՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ԱՊՕՆԷ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղրշ.	105 ղշ.	55 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէճմուիյէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

Բիրինճի, իքինճի վէ իւչիւնճի սահիֆէ ղրշ. 6
Դէօրդիւնճի սահիֆէ . . . . . . » 3
Մէվատտը նաշրիյէ տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ աէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կաղէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆա միւրաճաաթ օլունա։

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Թաշրատա պուլունան ապօնէլէրիմիզտէն վէ կաղէթամըզըն ուժուրը իտարէսինի լութֆէն տէրեօհտէ իթմիշ օլան զէվաթտան մաթլուպըմըզըն տէէտիյէ պուլունմալարըն էօնիւմիւզտէքի Ս. Զատիկտէն էվվէլ թէսվիյէ իտէն ու հիսապա հիմմէթ էյլէմէլէրի խասսէթէն րիճա ու իխթար օլընըր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիւէլը մուազզամանըն Սօֆիատա բօլիթիգա մէմուրիյէթի Օսմանը վէ Պուլկար մուգավէլէսի հագգընտա գօնֆէրանսըն վէրտիկի գարարը բրէնս Ալէքսանտրա իշար ու թէպլիղ իթմէկէ հիւքիւմէթը մէթպուէլէրի թարաֆընտան մէմուր օլտուգլարընը տիւն խապէր իտէր։

Մէվսուգ իլէթինէ իթիմատ օլընամատըղը պիր խապէրէ կէօրէ, բրէնս Ալէքսանտր՝ պու պապտէ իթթիւթ իտէճէկի թարիգ հագգընտա սօն տէֆա օլարագ իճրաի միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ հէյէթը միւտիրանը վէ խաստ մէճլիսը ուժուտիյի իճթիմաէ տավէթ իթմիշ վէ մէճլիսը մէզքիւրտէ ուզուն միւտաէթ միւզաքէրաթ ճէրէյան էյլէմիշ իսէ տէ, վէրիլէն գարար հագգընտա տիւն աքշամա գատար պիր խապէր ալընամամըշ տըր։

Տիկէր պիր խապէրէ կէօրէ տէ, Պուլկարիստան բրէնսի՝ գօնֆէրանս գարարընըն թէպլիղինէ ճէվապը բէսմի իթտասընը՝ բրօթօգօլըն քէնտիսինէ վիւրուտինէ թալիգ ու թէէխիր էյլէմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

Բիվայէթէ կէօրէ, գօնֆէրանսըն նէթիճէի մաթլուպէյէ միւնճէր օլմատըղընա պաղլըճա աէպապ օլան պաշգա խուսուսի թէսվիյէլէր մուճիպինճէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթի՝ Շարգտա ասայիշի իխլալ իթմէքտէն հուլ. Նանիյէթանը գուվվէի ասքէրիյէ իլէ մէն իթմէյի սուրէթը մանիլէյէտէ թէճհիզ իթմիշ իմիշ։

Հէյէթանը համամիյէր վէրմէյի թիթիրաղ իթմիշ օլան Թ-ը-ն-Բ կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի Սրպիանըն Պուլկարիստան աէյհինտէ իճրա իթտիկի մուհարէպէ էսնասընտա մուավէնէթ թարիգիլէ Սրպիա հիւքիւմէթինէ խիւզ պին ֆրանգ իրսալ իթմիշ իսէ տէ, պու մէպլաղ ղայպ ու նապէտիտ օլմուշ վէ նէրէտէ իճէ օլտուղը անլաշըլամամըշ օլտուղընտան, Ռուսիա չիմտի պու պապտէ իզահաթ թալէպ իտիյօր իմիշ։

Պուլկարիստան խիլաֆկիրան ֆըրղագար Հանիբիւնտէն Պէթէրսպուրկա իզամ օլունմուշ օլան վէ Մ. Կիէրս թարաֆընտան գապուլ օլունան վէ ախիրէն Տէրսաատէթէ կէլիպ պուրատան տա Ֆիլիպէյէ կիտէն Մ. Պուրմօֆ՝ Սօֆիայա կիթմէք իւզրէ Ֆիլիպէտէն հէրքէթը սըրատա, պիր մըգտար ասքէր վէ էշխասը սաիրէ՝ իւզէրինէ հիւճում իտուպ, մումաիլէյհի չիգ տէթմիլէ տարպ ու թահգիր իթմիշլէր, վէ հէր պիր վուրուշլարընտա «իշթէ Բուսլար իլէ միւնասէպաթըմըզըն միւքաֆաթը» տէմիշլէր տիր։ Մ. Պուրմօֆըն հայաթը թէհլիքէտէ օլուպ, պիր գօլու գըըլմըշ տըր։

Բիվայէթէ կէօրէ, պու պարպարլըղը իճրա իտէնլէր 16 քիշիտէն իպարէթ պիր չէթէ օլուպ, քէնտիլէրինէ իճրա գօմիթէսի սիւսիւ վէրմէքտէ, վէ հէր թարաֆը տոլաշարագ չիմտիքի հէյէթը միւքէլլաֆա մուխալիֆ օլանլարա իճրաի գըըմ իթմէքտէ իմիշլէր։

Իշպու չէթէ՝ Ֆիլիպէ հաւալիսինտէ վէ մուհարէպէտէ սէպգաթ իտէն խարաբլըղընա միւքաֆաթէն միւլամիյէ գիմիլէ բիւթպէսինէ պիրֆի օլան Զարատֆօն նամ չախսըն թահթը գումանտասընտա օլուպ, թալիմաթընը Սօֆիա հիւքիւմէթինտէն ալըգ իթմէքտէ իմիշ։

Վարնա մուխպիրիմիզին պէյանընա կէօրէ, Սըրբ վէ Պուլկար մուհարէպէ ախիրէսինտէն ավտէթ իտէն Պուլկար ասաքիրը բէտիփքէսինտէն սիլահլար ալընըպ, քէօյ վէ մէմլէքէթլէրինէ իրսալ գըլընմագտա օլըրտան, պու խուսուս՝ էրպապը զըրրաըն մէմնունիյէթը ակլիմէսինի մուճիպ օլմուշ տըր։

Պուլկարիստան խիլաֆկիրան բէյի Մ. Զանգօֆըն թարաֆտարլարընտան 13իւնիւն թէվգիֆ օլունտուղընա տա՛ր Թայմըզըն կէչէնտէ վէրմիշ օլտուղը պիր հավատիս՝ Սօֆիատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆ թէքզիպ իտէյօր։

Շարգի Ռումէլի բօսթա մէմուրլարը՝ քեամիլէն Պուլկարիստանտան ճէլպ օլունարագ, մուամէլաթը վագըա տախի Պուլկար լիսանը իլէ ճէրէյան իթմէքտէ վէ Թիւրքճէ լիսան գուլլանըլմամագտա օլտուղընա մէպնի, քէյֆիյէթ՝ Շուրայի-Տէվլէթճէ թահգիգ թէզքէրէ ալընմըշ տըր։

Հանեատան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Բուս ամիրալը Գաղնագօֆ՝ թահթը գումանտասընտա պուլունան Բուսիա սէֆինէլէրի իլէ էվվէլքի կիւն Սուտա լիմանընա ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Բիրէյէ աղիմէթ իթմիշ օլան Բրուս նամ Բուս սէֆինէսի տախի Սուտայա կէլմիշ տիր։

Ավստրիա տէվլէթի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն 6 գըթա թօրբիլ բօթիպօթլարը տախի էվվէլքի կիւն Սուտա լիմանընա մուվասալէթ իթմիշլէր տիր։

Սուտա լիմանընտա պուլունան տիւվէլը մուազզամա տօնանմաար՝ կէչէն հաֆթա կիրիտ ճէզիրէսինին ճէնուպ սահիլլէրինին սըգ սըգ տոլաշտըգլարը կիպի, պիր Օսմանլը զըրհլըսը տախի սէվահիլը մէզքիւրէյի թէֆթիշ իթմէքտէ պուլունմըշ տըր։

Կիրիտ վալիսի Սավա բաշա հազրէթլէրինին էմրի մուճիպինճէ, պիր պէօլիւք ժանտարմա իլէ պիր մըգտար ասքէր՝ կէչէն հաֆթատան պէրու Քիսամօ սէվահիլինի պէքլէմէքտէ իմիշլէր։

Աթինատան ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, կէչէն սալը կիւնքի խօրթուտա Աթինատա վէ մահալը սաիրէտէ պիր կէօնա նիւմայիշ վուգու պուլմատըղը կիպի, հուտուտտա տախի հարէքեաթը ասքէրիյէ իճրա իտիլմէմիշ տիր։

Ալընան խուսուսի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, գօնֆէրանսըն գարարը Աթինատա խապէր ալընտըգտա, կազէթալարըն պիր չօղու՝ արթըգ տէվլէթլէրին արզուսընա իթաաթտան պաշգա չարէ գալմատըղընը նէշր ու պէյան իթմիշլէր տիր։

ՄԸՍԸՐ

Գահիրէտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, չէհրը մէզքիւր ահալի վէ էվրօպալը թիւճճարլարընտան պազըլարը՝ ախիրէն Մուխթար բաշա հազրէթլէրինին նէզտինէ կիտէրէք, պիր վագըթտան պէրու Ասուան իլէ Վատի Հալֆա պէյնինտէ բօսթա մուխապէրաթընըն թէտաթիլը ասքէրիյէտէն օլմագ իւզրէ միւնգաթը օլտուղընը, վէ նէ բօսթա վէ նէ տէ տիւքէր պիր վասըթա իլէ Օսուանտան էօթէյէ ագչէ վէ էմթիա նագլ իտէմէտիկլէրինի, վէ պունտան տոլայը քիւլլի զարար ու խիսար օլտուգլարընը պէյան, պու նէֆինի բէճա իթմիշ օլտուգլարընտան, պաշա հազրէթլէրի պիր իմթիյազ վէ թագրիր իսթէմիշ իսէ տէ, պէօյլէ պիր խալ տէրճ ու ֆէսիհ իթմէքտէ իմիշ։

Թիւճճարլարը մումաիլէյհիմ՝ իշպու չիքեայէթլէրինի Նուպար պաշա հազրէթլէրի իլէ տախիլիյէ նազըրը Ապտիլ Գատէր բաշա հազրէթլէրինէ տախի արզ էյլէմիշլէր տիր։

Մըսըր հիւքիւմէթի հիսապընա Պէրլինտէ տարպ օլունան կիւմիւշ մէսքիւքեաթտան 1,650,000 ֆրանգլըղը տահա պու քէրրէ Իսքէնտէրիյէյէ վիւրուտ իթմիշ տիր։ Մէսքիւքեաթը մէզքիւրէ 20. 10. 5. 2. վէ 1 ղրշլըգ տըր։

Խարթումտան Գահիրէյէ վիւրուտ իտէնլէրին պէյանընա կէօրէ, Մէհտիին խալէֆի Կորտօն բաշանըն քէնտի գայմէլէրինի թապ իթտիրտիկի ալէմ ու էտէվաթը քեամիլէն զըրրըմըշ տըր։ Պու հավատիս սահիհ իսէ, Մըսըր խազինէսի պունտան պէօյլէ պիր թագըմ գայմէլէրին պէտէլինի վէրմէքտէն գուրթուլաճագ տըր։

Ախիրէն պիր սանտալ իլէ Նիլտէ սէյահաթա չըգան վէ պիր արա գարայա չըգըպ աթ իլէ կէզմէյէ կիտէն պիր Ինկիլիզ լօրտը իլէ քէրիմէսինի վէ պիր Ինկիլիզ միւլազիմինի Թաշլըյան Արապլարը էլ պաղլարը Թուլթուլայա կիթտէ մահքէմէսինտէ Զահ՝ 6 այ, վէ տիկէր Զահ՝ 4 այ մահպուսիյէթէ հիւքմ օլունմուշլարտըր։

Հայտար բաշա չըմէնտօֆէրինին իսլէտիճի գումբանեասը տիրէքթօրը Մ. Սէֆէլտէր թարաֆընտան խաթթը մէզքիւրըն էնգարէյէ գատար թէմտիտի իչիւն ախիրէն նաֆիա նէզարէթինէ պիր լայիհա թագտիմ իթտիկինի կէչէն կիւն խապէր իտմիշ իտիք։

Մէսմուաթա կէօրէ, մումաիլէյհին թալէպ իթտիկի իմթիյազ չէրաիթի նէզարէթը միւշարիլէյհա չայանը գապուլ կէօրիւլմիշ, վէ մուգավէլէնամէսի գարիպէն իմզալանաճագ իմիշ։

Բիվայէթէ կէօրէ, իմթիյազը մէզքիւրըն իրատէի սէնիյէսի սուտուրը իթտիքտէ, Մ. Սէֆէլտէր՝ հիւքիւմէթէ Սէնիյէյէ գամէթէն տէյնի պուլունան 50,000 լիրայը պիր տէֆատա թէէտիյէ իտէճէք տիր։

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իսէ, խաթթըն ինշաասընա սարֆ օլունաճագ մէպալիղ իչիւն Մ. Սէֆէլտէրէ 100տէ 6 ֆայիզ թէէմին իտէճէք, վէ հասըլաթը սաֆիյէ պու ֆայիզէ քիֆայէթ իթմէտիկի հալտէ Այտըն վէ Պրուսա վիլայէթլէրի աշար պուտուլը իլէ զուհուր իտէճէք աչըղը գաբաթաճագ տըր։

Մէսէլէ գարիպէն նաֆիա նէզարէթինտէն մէճլիսը խասսըն էնզարը թէտգիգինէ արզ օլունաճագ տըր։

—

Խազինէի Մալիյէ իլէ Պանգը Օսմանի պէյնինտէքի հէսապաթը թէտգիգ մէմուր օլան վէ Խազինէի Խասսա նազըրը Շահանէ Նագըրը Գազազեան Յակօբ բաշա հազրէթլէրինին թահթը բիյասէթինտէ պուլունան գօմիսիօնը մախսուս կէլէճէք ճումա էրթէսի կիւնիւ իքինճի տէֆա օլարագ Խազինէի Խասսա տաիրէսինտէ աքտը իճթիմա իտէճէք տիր։

—

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը՝ Շարգի Ռումէլի հուտուտունտաքի կէօմրիւք գօրտօնը հագգընտա մազամը Սատարէթէ պու քէրրէ տախի պիր լայիհա թագտիմ էյլէմիշ տիր։

—

Ախիրէն մէյտանը թէտավիւլէ չըգարըլան իսթիգրազըն տախիլի թահվիլաթընտան Ճէզայիր-Պահրը-Սէֆիտ վիլայէթինէ տախի 250,000 ղրուշլըգ իրսալ պուլունմըշ տըր։

—

Թէպրիզտէն Տէյլի-Նիւզ իշար օլունտըղընա կէօրէ, Ուրմիայա տողրու սէֆէրի օն պին ասքէր սէվգ իթմիշ իսէ տէ, պու թէլէկրաֆ թէհզիրանտան Ազրպատական վալիսինէ էմր օլունմըշ տըր։

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

Լօնտրա 7 ապր.

Գապինէթօ՝ Մ. Կլատսթօնըն իռլանտայա տաիր լայիհալարընը թաստիր վէ գապուլ իթմիշ տիր։ Լաքին բէիսը վիւքէլա Մ. Կլատսթօն՝ կէօրիւշլէր իլէ մէէքիւլամ վէ գախիրէ վէքիլլէրինին իռլանտա բարլամէնթօսը գօնթրօլընա թապի պուլունմալարընա մուվաֆագաթ իթմիշ տիր։

Թայմըզըն զաննընա կէօրէ, պու միւսաատէ քիֆայէթ իտէճէք տէրէճէտէ տէյիլ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ֆրանսա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը սապըգ Մ. Հանօթօ՝ Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ հուզուրը հազրէթի Շէհրիյարիյէ գապուլ պույուրուլտըղը սըրատա, տիւնքի նիշանը թէվճիհ օլունան սըրասընտա կէօրիւլտիւկի վէճհիլէ Ֆրանսա բէիսը վիւքէլասը իլէ հարպիյէ վէ պահրիյէ նազըրլարընա իհսան պույուրուլմուշ օլան նիշանլարը տախի պէրապէր կէօթիւրմիւշ վէ պու նիշանլարը քէնտիսինէ (Մ. Հանօթօյա) թէսլիմ օլունմասը էմր ու ֆէրման պույուրուլմուշ տըր։

—Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հազրէթլէրի թարաֆընտան վիւքէլայի ֆիխամ վէ բիճալը քիրամտան պազը զէվաթ իլէ սուֆէրայի էճնէպիյէյէ իքրամէն տիւն ագշամ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունմուշ տըր։

—Մէքթէպը հարպիյէտէ միւսթախտէմ գայմագամ իսմայիլ պէյ իլէ խավէրանը Շահանէտէն Չէրքէզ Մէհմէտ Բիզա պէյէ իթթիյազ նիշանլարը իհսան պույուրուլմուշ տըր։

—Թէֆթիշը ասքէրի գօմիսիօնը ազասընտան միւշիր Հիւսէյին Ֆէվզի բաշա հազրէթլէրի՝ պու կիւն Սուրիայա աղիմէթ իտէճէք տիր։

—Մաատէն նիզամնամէսինին Շուրայի-Տէվլէթճէ էնճիւմէնտէն թէտգիգ ու թաատիլ օլունաճաղը մէրվի տիր։

—Մէքթէպը Հուգուգըն բուսուս (չահատէթնամէ) իթթիհանը պու քէրրէ խիթամ պուլուպ, 59 էֆէնտի բուսուս ախզընա միւսթահագգ կէօրիւլմիւշ վէ պունլարտան Նուրի «Ալիիւլ ալալըգ» տէրէճէսինի իհրազ էյլէմիշ տիր։ «Ալիիւլ ալալըգ» տէրէճէսինի իհրազ իտէնլէրին պիրի միլլէթտաշլարըմըզտան Նարլեան էֆէնտի տիր։

—Մ. Ատօլֆ Ժուֆֆրուա նամ զաթ՝ Սուրիա վիլայէթինտէ Լազգիյէ Ֆրանսըզ գօնսօլօսլըղընա թային գըլընմըշ տըր։

—Շէհր էմանէթի սէրմիւֆէթթիշի Մուսթաֆա պէյ՝ մուգայիրը նիզամ օլտուղը իչիւն ագտէմէէ գաբալթըրըլմըշ օլան Գալաթատա 3 սալխանէնին էհնիտէն քիւշատընա բուխսաթ վէրմիշ օլտուղը իչիւն էմանէթը միւշարիլէյհա մէճլիսի գարարը իլէ մէմուրիյէթինտէն ազլ օլընմըշ տըր։ Մումաիլէյհ իշպու գարարը Շուրայի-Տէվլէթտէ իսթինաֆ իթմիշ տիր։

—Տիւն սաաթ 12 րատտէլէրինտէ Սիրքէճիտէն հարէքէթ իտէն չըմէնտօֆէր էքսբրէս գաթարը՝ Սամաթիա սթասիօնը էօնիւնտէն սիւրաթլէ կէչտիկի զէման, իխթիյար խալամըն պիրի՝ օլ էսնատէ եօլըն պիր թարաֆընտան տիկէր թարաֆընա կէչմէք իսթէմիշ իսէ տէ, տէմիր եօլու իւզէրինտէ նասըլսա չաշըրմըշ, վէ թրէն տախի իւսթէ կէլիպ մէրգումէնին իւզէրինտէն կէչմիշ, վէ պիչարէ իխթիյար անիտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Թաթավլատա Հաճի Ահմէտ մահալլէսինտէ սաքին Արկիրի նամտա պիր Բում՝ էվվէլքի կիւն քէնտի քէնտիսինի ասըպ թէլէֆ օլմուշ տըր։

—Սբանիատա Պարչէլօնա կիթմէք իւզրէ Բուսիատա կէլմիշ լիմանընտան գալգըպ էնմիշ օլան Լ-Ն-Կ-Է-Տ նամ իսփանեօլ սէֆինէսի էվվէլքի կիւն Գարատէնիզտէ Պուրկազ ճիվարընտա գարայա օթուրմուշ տըր։ Թայֆալարը գուրթարըլմըշ իսէ տէ, տիկէր թաֆսիլաթ եօգ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ

Ազգային Ժողովոյ ժէ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ 28 Մարտ ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ։

Առեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամը 5ին և փակուի 7 1/2ին։

Հրաւիրեալ են Ազգ. Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնն կատարելու փութալ։

Մնամ աղօթարար
Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ

26 Մարտ 1886

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ընտրութիւն Խորհրդարանական Յանձնաժողովոյ վասն խմբագրութեան կաթողիկոսական Տեղեկագրի. (Շարունակութիւն Քննութեան.)
2. Խնդիր վերաքննութեան Ազգային Սահմանադրութեան.
3. Խնդիր Ընծայարանի հաստատման. ([illegible])

Ատենադպիր
[illegible]

—

Բաթրիգ Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի՝ սալը կիւնիւ Ատլիյէ նազըրը Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինի նէզտինէ պիլզիյարէ, Ս. Եբուսաղէմ Միաբանութիւնը իլէ կարկուր էֆ. արասընտա միւթէհատտիս օլան արազի տավալարընտան տօլայը պիր միւլագաթ իճրա իթմիշ տիր։

—

Միլլէթիմիզ նէվճիվանլարընտան օլուպ Թիֆլիսին պիրինճի սընըֆ թիւճճարընը միւթէպէրանընտան պուլունան Աղա Վահրամ Մութաֆեան պէրայի թէնէզզիւհ պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլէրէք Պէյլէրպէյինտէքի Սիւթճիզատէ էֆէնտիյէ միւսաֆիր օլմուշ տըր։

—

ԻԳԻՆՃԻ ՃԷՏՎԷԼ

Սամաթիա սէքէնէսինտէն ֆագիր վէ պէտպախթ պիր խասթա իչիւն սահիպը կաղէթամըզ թարաֆընտան թօբլանան իանէնին իքինճի ճէտվէլի տիր։

	Ղրշ.
Գէրէրթ. կաթողիկոս վէ Բաթրիգ բիւլթպէթլու Աշըգեան էֆ.	40
Աղնաւոր Անտօն	20
Գասպարեան Մկրտիչ	40
Գուլագսըզեան Մարգար	20
Թորոսեան Համբարձում	20
Հաճեան Ա. վէ Խ.	20
Շամտանճեան Գրիգոր	54
Պաշպազըրկեանեան Մկրտիչ	20
Քէսիքբաշեան Գրիգոր	20
Պիր զաթ	40
» »	5
	299
Պիրինճի ճէտվէլ	140
	439

—

Միացեալ Ընկերութիւնք կեդրոնական ժողովը՝ կէչէն բազար կիւնիւ իճթիմաէ տավէթ օլունմուշ իքէն, էքսէրիյէթ հազըր օլմատըղընտան մէճլիս աքտ օլունամամըշ վէ պու սապահ աքտ իճթիմա իչիւն էհնիտէն տավէթնամէ իրսալինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշ տըր։

Լօթէ եանտա գատընլարտան միւբէթթէպ օլան Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւնը Ընդ. ժողովը իսէ, պիրինճի տավէթտէ պիլ իճթիմա, 20 գատար գատըն ազա հազըր պուլունմուշ վէ միւզաքէրաթ իճրա օլունմուշ, պու վագըթա վագըֆ օլանլարըն զիֆէ չինասըլը խուսուսունտա գատընլարըն էրքէքլէր արասընտա նէ գատար ֆարգ օլտուղը թարիֆէ հաճէթ օլմայըպ, պու պապտէ գատընլարըն ղայրէթը մէարիֆպէրվէրանէլէրի չայանը թագտիր ու սիթայիշ պուլունմուշ տըր։

Ումարըզ քի, Միացեալ Ընկերութիւնք կեդր. ժողովը՝ պու կիւնքի իճթիմաընտա պու մատտէյի նազարը տիգգաթա ալարագ, էքսէրիյէթ պէրապէր թարաֆընտան իճրաա օլունան վէ թէֆթիշ վուգու պուլան պու իշտէ, բէֆիգէ պիր չարէ վէ թէտպիր իթթիխազ իտէր։

Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւնը Ընդհ. ժողովը՝ կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Տիկին Սրբուհի Տիւսապ բաշանըն Ատենապետութիւնը թահթընտա թէշքիլ իթմիշ, մէզքիւր ընկերութիւնը Օրթաքէօյտէքի մէքթէպի իլէ էհնէ գարիյէսի մէզքիւրէտէ քեարին Նէկտարեան Հաւփսիմեանց մէքթէպինին պիրլէշտիրիլմէսինէ տաիր օլան պիր թէքլիֆի արիզ ու ամիգ միւզաքէրէ իթթիքտէն սօնրա, մէքթէպը մէզքիւրէնին թէվհիտինի էսասէն գապուլ իթմիշ, վէ պու պապտէ իճրա մուամէլաթ իւզէրինէ Օրթաքէօյ Թաղ. խորհուրդը իլէ միւզաքէրէ իթմէսինի Դիւանընա թավզիյէ էյլէմիշ տիր։

—

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հոգաբարձութեանս լրագրաց միջոցաւ քանիցս յայտարարութեան հակառակ, դարձեալ գաւառներէն և մայրաքաղաքիս Թաղ. խորհուրդներէն չքաւոր պատսպարեալներ կը յանձնարարուին։

Արդ, Հոգաբարձութիւնս սոյն յայտարարութեամբ պարտ անձին կը համարի վերջնական կերպիւ ծանուցանել առ Գեր. Առաջնորդս գաւառաց և առ Պատ. Թաղ. խորհուրդս մայրաքաղաքիս թէ, պատսպարելոց թիւն այժմ չափէն աւելի բարձրացած ըլլալով, այնպէս որ—հաստատութեան թուականէն սկսեալ մինչև ցայսօր երբեք տեղի ունեցած չէ—պարտաւորած է մինչև իսկ հիւրանոցի յարկին մէջ անկողին պատրաստել տալ, որպէս զի հիւանդք իւրեանց դարմանն գտնեն, միանգամայն տղայոց չատերն զոյգ զոյգ մի անկողնոյ մէջ պառկեցնել պարտաւորած է, զի գաւառներէն առանց կանխաւ Հոգաբարձութեանս կողմէ տեղեկութիւն առնլոյ, Պոլիս եկած և անպատսպար մնացած լինելով, բնականապէս ընդունիլ հարկադրուած է,

Բաց աստի հաստատութեանս Մեծ. բժիշկք ևս ի պաշտօնէ յայտարարած են որ, եթէ այս վիճակ չարունակէ՝ պատսպարելոց առողջութիւնն վտանգի պիտի ենթարկի, և դժբաղդաբար այժմ [illegible] հիւանդութիւնն տիրած է տղայոց մէկ մասին մէջ։

Մեր սոյն յայտարարութիւնն ո՛ր աստիճանի ստոյգ լինելն ի մօտոյ տեղեկանալու և ըստ այնմ վարուելու համար, Հոգաբարձութիւնս չատ ուրախ և շնորհակալ պիտի լինի՝ եթէ Պատ. ազգայինք անձամբ դիմեն անդ, և քննեն ու տեղեկանան պատսպարելոց վիճակը։

Թէ և Հոգաբարձութիւնս կը փափաքի ազգին մէջ եղած ամեն կարօտեալներն խնամել, սակայն առ ի չգոյէ տեղւոյ, հարկադրեալ է ներկայ թուականէս սկսեալ ո՛և իցէ տղայ, ծեր, աղքատ չընդունիլ մինչև ցնոր տնօրէնութիւն, բաց ի հիւանդներէն և յիմարներէն որոց համար նուիրական պարտաւորութիւն ունի խնամել և դարմանել։

Արդ, Հոգաբարձութիւնս Ազգին և իւր խղճին առջև պատասխանատու չը մնալու համար, հարկ կը համարի հաստատութեանս ներկայ վիճակը ընդհանուր Ազգին ներկայել։

Մնամք յարգանօք
ի դիմաց Հոգաբրձթն.
Ազգային Հիւանդանոցի

Ատենադպիր [illegible] | Ատենապետ [illegible]

25 մարտ 1886
Կ. Պոլիս

3—1

—

ԱԶԴ

Կետիկբաշայի Մեսրոպեան երկսեռ վարժարանաց ի նպաստ ձեռնարկեալ վիճակահանութիւնն՝ որ տեղի պիտի ունենար, յ30 մարտ կիւրակի օրն. յանդիման ինչ ինչ պարագայից յետաձգուած է ի 27 ապրիլ կիւրակի աւուր։

Ի դիմաց Մանախմբի
Գ. [illegible]

Կետիկ Բաշա 26 մարտ 86

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԱԼԷՄԱՆԻԱ

(Լօնտրաթաքի Սթանտարտտան)

(Տէյլի Նիւզ [illegible])

Ալէմանըլար, ճուգլէրճէ սէնէլէր իլէ պաշլարընա մուրուլմուշ պիր հալտէ ճաչատըրգտան սօնրա, 1870 սէնէսինտէ, բէք պահալը օլարագ քէնտի միլլիյէթլէրինի վէ իսթիգլալիյէթլէրինի գազանտըլար։

Վէ Ալէմանեա, Օթուզ Սէնէլիք Մուհարէպէտէն, ճախօտ Թիլսիթ Մուսալէհասընտան սօնգրա օլտուղու կիպի Թէքրարէն միւզմէհալ պիր հալէ կէլմէյինճէ, մալի քէնտիսինի օլ գատար չօգա օթուրմուշ օլան մէզգիւր միլլիյէթինի վէ իսթիգլալիյէթինի քիմսէյէ Թէրք իթմէյէճէք տիր։

Ալէմանեալըլար, պիր էճնէպի տէվլէթ Թարաֆընտան քեամիլէն ֆէթհ իտիլմէտիքճէ, Բրէնս Պիզմարգըն վէ Գօնթ Մօլթքէնին քէնտիլէրինէ գազանտըրմըշ օլտուգլարը միւլքլէրտէն վէ գալէալարտան, նէ պիր ֆարսախ արազի վէ նէ տէ պիր Թէք գալէա Թաշը Թէրք իթմէյէճէքլէր տիր։

Իշթէ Ֆրանսըզ տիպլօմաթլարըն պիլմիշ օլմալարը լազըմ կէլէն հալին բուհտու պու տըր։

Էկէր Ֆրանսըզլար, շայէտ իթմիշ օլտուգլարը Ալզաս-Լօրէն էհալէթլէրինի Թէքրարէն կէրիյէ ալմագ Թէշէպպիւսինէ գալգըշըրլար իսէ, քէնտիլէրին գարշըլարընտա, հէքմիւնճէ պիրլէշմիշ էլլի միլեօն Ալէման պուլունաճագլար տըր։

Էլզաս վէ Լօթրինկէն (Ալզաս-Լօրէն) էհալէթլէրինին Թէքրարէն քէնտի Ֆրանսըզճա նամլարընա վէ Ֆրանսա իտարէսինէ իատէ օլունմալարը իչին, պու պիրլէշմիշ էլլի միլեօն Ալմանլարը քեամիլէն էզմէք լազըմ կէլիր։

Վէ Ֆրանսա, Ալէմանեայը էզիպ քէնտի միւրատընա նայիլ օլմագ իչին էօյլէ պէօյլէ ֆիւթուհաթլար իճրասընա միւգթէտիր օլապիլմէլի տիր քի, մէզգիւր ֆիւթուհաթլար միւվաճէհէսինտէ Օնտէօրտիւնճի Լուիին վէ Պիրինճի Նաբօլէոնուն գազանմըշ օլտուգլարը մուհարէպէլէրին նէթիճէլէրի իլէ օյնամալը տըր։

Զիրա քի պու տէֆա չըղնամագ իսթէնիլէճէք Ալէմանեա, էվվէլքինտէն պէօյլէ, էվվէլքինտէն զիատէ էհալիյէ մալիք, էվվէլքինտէն զիատէ ալէտ սուրէթտէ սիլահլանմըշ, վէ աշըլ Ֆրանսա գատար զէնկին վէ Պիրլէշմիշ պիր Ալէմանեա օլաճագ տըր։

Թապիաթը իլէ Ֆրանսանըն իւմիտի չունտան պէր քի, պունտան սօնրա Ալէմանեանըն իւզէրինէ հիւճում իտէմէյինճէ, քէնտիսի ճալընըզ գալաճագ տըր։

30-35 սէնէտէն սօնրա Էվրօբա բօլիթիգասընըն նէ Թարզտէ պուլունաճաղընը, հիչ պիր քիմսէ չիմտիտէն քէշֆ իտէմէզ։

Ֆագաթ հալը հազըրտա, Ավուսթրիանըն Ալէմանիատան այըրլաճաղընը մէմուլ իթտիրէճէք հիչ պիր հատտիը սէպէպ կէօրիւնմէմէօր։

Հէր հանկը տէվլէթ քի, Ալէմանիայա գարշը մուհարէպէ իթմէք իսթէր իսէ, Ավուսթրիայա գարշը տախի մուհարէպէ իթմէքլիքի, վէ Ավուսթրիայա գարշը մուհարէպէյէ գալգըշըր իսէ, Ալէմանիա իլէ տախի մուհարէպէ իթմէքլիքի կէօզէ ալաճագ տըր։

Վէ Ալէմանիա իլէ Ավուսթրիա իքիսի պիրլիքտէ, Ֆրանսանըն իքի գաթը զիատէ էհալիյէ, վէ օնա կէօրէ տէ իքի գաթ զիատէ գուվվէթէ մալիք պուլունմուշ օլտուգլարընտան, Ֆրանսըզլարըն էն գըզկըն տայրէթքէշլէրի պիլէ, քէնտի մէմալիքլէրինի Ալէմանիայա վէ Ավուսթրիայա գարշը չըգարմաղը չօգլուգ ճէսարէթ իտէմէզլէր։

Ալէմանիա վէ Ավուսթրիա իթթիֆագըն գայիֆլէնճէյինէ տաիր հիչ պիր էմարէ կէօրիւնմէյօր։

Վէ պու Ավուսթրօ-Ալման իթթիֆագը տէվամ իթտիքճէ, Ֆրանսըզլարըն ախզը ինթիգամ մուհարէպէսինէ գալգըշմալարը պիր տիվանէլիք օլաճագ տըր։

Հէր նասըլ տախի օլմուշ օլսա էօյլէ պիր մուհարէպէնին նէթիճէսի պիր ֆէլաքէթտէ գարար գըլաճագ, ֆագաթ պու ֆէլաքէթին էն ֆէնա նէթիճէլէրի, Ալէմանըլար Թարաֆընտան տէյիլ, իլլա Ֆրանսըզլար Թարաֆընտան հըսս օլունաճագ տըր։

Ֆրանսըզլարըն չարէսիզ օլան նէթիճէլէրէ Թէսլիմ օլուպ անլէրէ գաթլանմագ ֆազիլէթինէ մալիք պուլունմամըշ օլմալարը պիր պէտ պախթլըգ տըր։

Ֆրանսըզլար, նէ սուրէթլէ գազանմալը պիլմիշ օլտուգլարընը չօգ տէֆա մըգտարը քիֆայէտէ կէօսթէրմիշլէր տիր։

Ֆագաթ նէ սուրէթլէ շայէտ իթմէքլիկի հէնուզ էօյրէնէմէմիշլէր տիր։

Էկէր պու սօնրաքի ֆայտէլի խասսէյէ տախի մալիք պուլունմուշ օլսալար իտի, գատէրին աշըր քէնտի տիվանէլիքլէրինին, վէ քէնտի տուշմէնլէրի Թարաֆընտան իպրազ իտիլէն մէհարէթ վէ սէպաթըն, պունտան օն ալթը սէնէ մուգատտէմ քէնտիլէրինէ իրաս իթտիրտիքլէրի զարար զիյանլարը ճէբրինէ կէթիրմէք էֆքեարընը վազ պիր բիլայ օլտուղունու կէօրէրէք, վուգու պուլմուշ օլան ֆէլաքէթին նէթիճէլէրինէ գաթլանաճագլար իտի։

Ֆրանսըզլարըն Ալէմանիատան ախզը ինթիգամ էյլէմէք խիւլեալարը պէլկի պիր պագը սագլանտըրաճագ, նի պիր ֆէլաքէթտէ գարար գըլաճագ, ճագը տա բէք գօլայ պիր չէյ օլաճաղընտան, մէզգիւր խիւլեայը պիւս պիւթիւն տէֆ իթմէք աղըրլըգ օլուր։

Ալէմանիա վէ Ֆրանսա կազէթալարը պէյնինտէ Թէքրարէն գուհուրա կէլիպ տէվամ էյլէմէքտէ օլան խասիմանէ միւճատէլէթա չօգլուգ էհէմմիյէթ վէրիլմէսի ճաիզ սայըլմամագ։

Ալէմանիա կազէթալարը հէր նէ քի ճազարլար իսէ, հէր վագըթ բէժմի մահալլէրտէն Թէքասիր կէօրէրէք ճազըտա տէյիլլէր տիր, վէ ինթիզամէն տիր քի, Ալէման կազէթալարընըն Ֆրանսըզ կազէթալարընա գարշը մէժպուր օլարագ միւճատէլէլէրինտէ, Ալէմանիա տէվլէթինին պու պապտա մէտխալէսի պուլունմագտա օլտուղու հիչ եօգ տըր։

Պու միւնասէպէթլէ, 1876 սէնէսինտէ, «Կէօրիւնմէքտէ օլան Մուհարէպէ» սէրլէվհասը Թահթընտա նէշր օլունան մէշհուր պիր կազէթա պէնտի հագգընտա Բրէնս Պիզմարգ ճէննապլէրինին չու աթիտէքի սէօզլէրինի զիքր էյլէմէք իսթէրիզ։

«Էկէր պիր միւքէլա, պիւսպիւթիւն աշըլըզ պիր սէպէպ իլէ քէնտի մէմալիքինի պիր մուհարէպէ կիրտապը աղզընա սիւրմէք իսթէրսէ, կազէթալար վասըթասը իլէ մէյտանը մաթպուաթտա պիր ալթիւսթլիւք հուսուլէ կէթիրէրէք քէնտի մէրամընը իճրայէ վազ էյլէմէք իսթէյէճէյի ֆարզ օլունամազ»։

Պու ճիւմլէ իլէ չուրասընը տէրխաթըր էյլէմէք տախի էյի օլապիլիր քի, արա սըրա, շայէթլէ միւհիմ վէ բէք նազիք մէսայիլի հավի մէժգըլարտա պուլունան տիբլօմաթլար տախի (մէսէլա Բրէնս Պիզմարգ տախի) Ֆրանսաեա գարշը էօյլէ Թէհտիտավէր լիսանլար իսթիմալ էյլէմիշլէր տիր քի, Ալէման կազէթալարընըն Թէհտիտլէրինտէն աշաղը գալաճագ եէրլէրի պուլունմամըշ տըր։

1870 սէնէսի մուհարէպէսինտէն պէրու Ֆրանսաեա գարշը արա սըրա օ եօլտա պիր լիսան գուլլանըլմագտան չէքինիլմիշ եօգ տըր։

Ալէմանըլարըն հէր նէ գատար սուլհ ու սալահա պէօյլէ ալէգտարլըգ վար իսէ տէ, էկէր քէնտի իւզէրլէրինէ պիր հիւճում վագը օլաճաղընը քէշֆ իտէրլէր իսէ, հիւճում իտէնլէրին էվվէլ քէնտիլէրինին անըն իւզէրինէ հիւճում իթմէլէրինէ տէ օնտան ալէգտարլըգ պիր եօգ տըր։

Էկէր Ալէմանիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին միւշավիրլէրի, պիր իքի ճախօտ պիր գաչ տէվլէթլէրին պիրլէշէրէք Ալէմանիա իւզէրինէ պիր հիւճում իտէճէքլէրինէ տաիր գօգու ալըրլար իսէ, Ֆրանսա իլէ պիրլէշէճէք օլան սայիր պիր տէվլէթին ճախօտ տէվլէթլէրին էլ իլէ վէրմէլէրինէ վագըթ բրագմագսըզըն Ֆրանսա իւզէրինէ տիւշէրէք էվվէլճէ անըն իշինի պիթիրմէքլիքի սաղլամ պիր բօլիթիգա Թարիքի ատտ իտէճէքլէրի չիւպհէսիզ տիր։

Պու եօլտա գըլաճագ վէ պիրտէն պիրէ հիւճում իլէ տուշմէնլէրի չաշըրթմագ կէթիրմէք բօլիթիգասը, Բրուսիալըլար իչին, էճտատտան էճտատա ինթիգալ իտէն պիր վազիֆէ տիր։

Տէրհալ պէօյլէ պիր մանէվրա վուգու պուլաճաղընա տաիր պիր ինթիզամ կէօրիւլմիւյօր իսէ տէ, Ֆրանսըզլար հէր նէ տէրէճէտէ ախզը ինթիգամ մուհարէպէսի էֆքեարընը չօգ իւրէքլէրինէ կիրիշմէքտէ, Էվրօբանըն չու չիմտիքի հալինտէ, Ալէմանիա Թարաֆընտան քէնտի իւզէրլէրինէ պիր հիւճում վագը օլմասընը տախի, օլ տէրէճէտէ իհթիմալ տախիլինտէ կէօրմէլիտիրլէր։

Ֆրանսըզ տիպլօմաթլարընըն վէ կազէթա մուհարրիրլէրինին իպրազ իտէճէքլէրի էն տօղրու վաճիպէ չու օլապիլիր քի, միւմքին Լօրէն սահրալարընըն, վէ Վօժ տաղլարընըն Թէքրարէն Ալէմանլարտան կէրիյէ ալընմասը Թասավվուրընըն, էլտէ հասըլ օլաճագ Թէսիրինի, Ֆրանսըզլարըն միւթթէֆիգ էօրտիւլէրի հէնուզ մէյտանտա իպրազ վագ իտիլմէ գայիլ օլամամագ լազըմ [illegible] ։

Աթէ պիր սէյեահ պիլէ, Մէշգուլ էօլան էճրաֆընտա Ալէմանլար Թարաֆընտան ինչա իտիլմիշ օլան ճէնի գալէալարը, վէ Րէն ըրմաղը պօյունտա տիզիլմիշ պուլունան իսթիհքեամլարը վէ մուհաֆըզ ասաքիրինի կէօրիւր իսէ, պիթթիւն Ալէմանլարըն մուհաֆազա իթմէք իչին ճէմին իթմիշ պուլունտուգլարը մէզգիւր ճանաչըլմագ հուտուտլարտան կէչիլմէսի, զիւրիյէթի հազըրէ Թէվդինտէ ճանի 30-35 սէնէյէ տէկին գապիլիյէթ պիր չէյ օլտուղունու կէօրէպիլէճէք տիր։

ԽՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ ՄԷՃԼԻՍԸ ՄԷՊՈՒՍԱՆԸՆԸՆ ՄՈՒԶԱՔԷՐԱԹԸ

Կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Աթինատա Մէճլիսը մէպուսանըն իճրաի միւզաքէրաթ իտիլմիշ տիր։ Էօյլէտէն 3 սաաթ սօնրա մէճլիսի մէպուսանըն մըգտարը գանունէն հազըր պուլունմասը լազըմ կէլէն ազալարըն մըգտարընա մուաթիլ օլտըղը, վէ պինաէն ալէյհ մէճլիսին Թամամ ատտ օլունաճաղը Թէպյին էյլէտիքտէն սօնրա միւզաքէրաթա պէտ ու միւպաշէրէթ օլունմըշ տըր։ Էհալիյէ մախսուս օլան մահալ՝ սամիին իլէ տօլու իտի։

Ատէթտէն օլան պագը մուամէլէթըն իճրասընտան սօնրա, բէիսը վիւքէլա Մ. Տէլիեանի՝ քելամէ աղազ իլէ, Մէճլիսը մէպուսանըն մուգատտէմ հէյէթը վիւքէլայա գարշը բէք պէօյլէ Թէվէքքիւլ իւզէրէ պիր մուամէլէ իպրազ իթմիշ օլտուղունու, վէ մէճլիսը մէպուսանըն մէզգիւր հէյէթը վիւքէլայա մախսուս գանունլարը գապուլ իթմիշ իսէ տէ, հէյէթը վիւքէլայա պիր Թէքսիր մէճլիսը մէպուսանըն ... գարարը իլէ ... 170 միլեօն Թրախմիլիք իսթիգրազ սէնէտաթընըն հէնուզ Թէտավիլէ չըգարըլմայան մըգտարընըն սաթըլմասը, վէ 10 միլեօն Թրախմիլիք խազինէ Թահվիլաթը իխրաճը, վէ 100 միլեօն Թրախմի իսթիգրազը իչին պիլէ Թէշէպպիւսաթ իտիլմիշ օլտուղունու, վէ Թէքրարէն հէյէթը վիւքէլայա մէճլիս իթիմատ իթմէզ իսէ ... 170 միլեօն իսթիգրազ սէնէտաթընըն միւթէպագիսինի ֆիւրուխթ օլունամատըղընը, վէ 100 միլեօն իսթիգրազըն ագտ իտիլէմէտիկինի պէյան իթմիշ տիր։

Միւչարէլէյհ՝ հալէա խազինէտէ 16 միլեօն Թրախմի իլէ միւլքէթ պանգասընտան իսթիգրազ օլունան 20 միլեօն Թրախմինին պէօյլէ գըսըմը մէվճուտ իսէ տէ, սաիր մէնպաալարտան աշըլ Թէտարիք օլունամայ իսէ, գուհուրի միւհթէմէլ օլան սարըֆաթա խազինէ մէվճուտունըն քիֆայէթ իթմէյէճէյինի պիլտիրմիշ տիր։

Մ. Տէլիեանի՝ նուքթէլէրինա տէվամ իլէ, հէր նէ գատար Մէճլիսը մէպուսան հէյէթը վիւքէլայա մէզգուր իթիմատը վէրմիշ իսէ տէ, կէրէք ահվալը մալիյէնին իսլահը վէ կէրէք գուվվէի պէրրիյէ վէ պահրիյէնին Թէնսիգաթընա գավանինը մէվճուտէ Թէտպիգ իթտիրմէք իչին Մէճլիսը մէպուսանըն մուավէնէթինէ լիւզում կէօրիւլտիկինի, վէ պու էճիլտէն Մէճլիսը մէպուսանըն ճէլպ ու ճէզպ իտիլտիկինի, վէ քէնտիսի մալիյէ նազըրը պուլունտուղու հալտէ գաբուլ օլունան լայիհալարընը Մէճլիսը մէպուսանա արզ իտէճէկի կիպի, գուվվէի ասքէրիյէնին Թէնսիգաթը տախի օլան լայիհալարը տախի հազըրլայըպ վէ պահրիյէ Նազըրլարը Թարաֆընտան մէճլիսէ արզ օլունաճաղընը պէյան իթմիշ տիր։

Միւչարէլէյհտէն սօնրա խիլաֆկիրան բէիսի Մ. Թրիգուբի՝ քիւրսիի խիթապէթէ չըգըպ Մ. Տէլիեանինին իթթիխազ էյլէտիկի մէսլէքի թագպիհ ու մուախէզէ էյլէմիշ վէ չէօյլէ տէմիշ տիր․

«Հէյէթը վիւքէլա՝ Մէճլիսը մէպուսանըն քէնտիսինէ իգզար իթտիկի էմնիյէթ ու իթիմատը Թամամիյլէ մուվաֆֆագ սուրէթտէ հարէքէթ իտէրէք իսթիմալ իթմէյէրէք Թէհճին իթմէքտէ պուլունմըշ տըր։

«Շարգտա գուհուրա կէլէն վէգայի Թահթընտա մուախալէֆէթ իթտիրիլէն պրօկրամը վիւքէլանըն պրօկրամընա մուվաֆըգ իսէ տէ, պու պրօկրամըն Թաթպիգա Թէլաշը իլէ Ֆըրգալարըն ֆիքրլէրի Թէմշիթ իտիլմիշ տիր։

«Մաամաֆիհ Հէյէթը վիւքէլա՝ վազիֆէսինի իֆա իթմէմիշ տիր, աճզը Հագգըլէրի հաթաէլի Թէտպիրլէր պիրիքտիրէրէք, հալկըն Թէքալիֆը մալիյէ իլէ աղըր Թահմիլ օլունմագտա օլտուղու կիպի, մէմլէքէթին իսթիգպալի տախի Թէհլիքէյէ Թաշըմըշ տըր։

«Պինաէնալէյհ Մէճլիսը մէպուսան՝ Հէյէթը վիւքէլայա բօլիթիգա, մալիյէ վէ ասքէրիյէ ճիհէթլէրինտէն Թէնզիգ իթմէլի տիր»։

Մ. Թրիգուբի՝ սէօզլէրինէ տէվամ իտուպ, Հէյէթը վիւքէլանըն իւչ ճիհէթտէն ճանի բօլիթիգա, մալիյէ վէ ասքէրիյէ ճիհէթլէրինտէն զայըը մինասիպ սուրէթտէ հարէքէթ իթմիշ օլտուղընը իտտիա իլէ, աթիտէքի սէօզլէրի իլէ մէզգալէսինէ խիթամ վէրմիշ տիր։

«Հէյէթը վիւքէլա՝ բօլիթիգա, մալիյէ վէ ասքէրիյէ ճիհէթլէրինտէ մազհարը մուվաֆֆագիյէթ օլամատըղընտան սօնրա, պու տէֆա արզ ու իրաէ էյլէտիկի գանուն լայիհալարընը գապուլ իթմէսինի վէ քէնտիսինէ էմնիյէթ ու իթիմատընը Թէճտիտ էյլէմէսինի Մէճլիսը մէպուսանտան Թալէպ իտէրիմ։ Ազաի մէճլիս՝ իֆաս իլէ միւքէլլէֆ օլտուղը վազիֆէյի պիր էյինճէ միւվազէնէ իլէ իթմամ էյլէյէճէյի բէյին էհէմմիյէթինի լայըգը իլէ Թագտիր, վէ հալը հազըրտա պիր խիթամ վէրիլմէզ իսէ, գուհուրը իտէճէք միւսիպէթլէրտէն տօլայը մէսուլ օլաճագլարընը ֆէհմ ու իթիյադ իտէրէք, օնա կէօրէ րէյլէրինի իթա իթսինլէր»։

Մ. Տէլիեանի՝ Մ. Թրիգուբինին իշպու նուքթէլէրինա մուգապէլէ իտէրէք, Հէյէթը վիւքէլայա աղզ ու իւնվանը Թագսիրաթ վէ նէվազընը սաղլըգատան վէ խուսուսիլէ 3 սէնէ միւտտէթ մէմլէքէթին ումուրընը իտարէ իթմիշ օլան Մ. Թրիգուբինին գապինէսինտէն քէնտիսինէ ինթիգալ իթտիքտէն սօնրա, «Մ. Թրիգուբինին քէնտի քէնտիյէ պէյէնմէքլիք խուլեա օլ մէրթէպէտէ տիր քի, էվվէլը միւրիտի խարաբ իթտիքի զաման, խազինէյի մալ ու օլտուղու, վէ տէվլէթին իթիպարընը մահվ իթտիքի վագըթ, կէօյա տէվլէթին իթիպարը մալիսինի Թէրֆի էյլէմիշ զանն իտէր» տէմիշ տիր։

Մ. Թրիգուբինին մէզգալէսինտէն՝ բէհսը իտարէյէ կէչէր իսէ Էվրօբա տէվլէթլէրինին Թէքլիֆլէրինէ Թէվֆիգէն սիլահ ալթընտա պուլունան ասքէրի տաղըլթմագ կէրէկ չէքիլմէք նիյէթինտէ պուլունտըղը մանասը չըգարըլմըշ տըր։

Տէվէրան իտէն պազը չայիաթա նազարէն, գրալ Ժօրժ իլէ Մ. Թրիգուբի վէ Ալէմանիա իլէ Ինկիլթէրա սէֆիրլէրի պէյնինտէ մուվաֆագաթ հասըլ օլմուշ, վէ Մ. Թրիգուբի բէհսը իտարէյէ իատէ օլունուպ, Մէճլիսը մէպուսան Թաթիլ վէ գուվվէի ասքէրիյէ տախի Թէնզիլ ու Թասֆիյէ իտիլէճէք իմիշ։

Սիլահ ալթընտա պուլունան պաշ օնպէշ ալայ ասքէր իսէ, էհալինին Թէնսիգաթը ասքէրիյէյի խիլաֆընա էսաս իթթիխազ օլունմագ իւզրէ սիլահ ալթընտա բրագըլաճագ իմիշ։

Իշպու Ֆըրգայա տա մէնսուպ մէպուսլարտան պիր խայլըսը՝ իրատէ մէճգուզ իւզրէ իսթիֆաէթն մէճլիսին Թէքլիֆը մախսուսընա գայտ իթտիրմիշլէր տիր։

Մէճլիսը մէպուսանըն պիր գաչ իճթիմատան սօնրա տաղըլաճաղը

---

(148)

ՍԻՄՕՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

ՄՈՒԻԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՊԷՆ՝

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՖ

21

Միւսթանթիգ.— Պու պէշ քիշիտէն Թանըմըշ օլտուղընըզ վէ կէօրտիւյիւն հալտէ Թանըյապիլէճէյինիզ հա՞նկըլար տըր։

Սիլվէն.— Միշէլ Գրէմօն իլէ, գաթիլ իտիլէն Կիւսթավ Բէրրիէտէն պաշգալարընը Թանըմամ։

Կալուպէ.— Պէն տէ չօ՛գ Թանըրըմ. իւչ կիւն էվվէլ Ժուանվէյլ-լը-Բօնտա բասթ կէլտիմ. Բարիստէն բէք ուզագ պիր մահալտէ օլմատըղընա չիւպհէմ եօգ։

Միւսթանթիգ.— Բիէր Լարթիկի Թանը՞մայօրմըսընըզ։

Կալուպէ իլէ Սիլվէն պիր աղըզտան.— Խա՛յր։

Միւսթանթիգ.— Մուայէնէխանէտէ կէօրմիւշ օլտուղընըզ նաաշ Կիւսթավ Բէրրիէ օլտուղընա նէ՞ ճիհէթլէ էմին օլույօրսընըզ։

Սիլվէն.— Էվվէլա սըֆաթընտան... սանիէն գօլունտաքի իւնէ իլէ եազըլմըշ րէսմտէն. սալիսէն սօլ գուլաղընըն էթինտէն պիր բարչա գօբարըլմըշ տըր օնտան. Բուսասը հապսխանէսի իտարէսինէ միւրաճաաթ իտէճէք օլուր իսէնիզ, մուայէնէխանէտէքի նաաշըն Կիւսթավ Բէրրիէնին նաաշը օլտուղընա գանաաթ Թամմէ հասըլ իտէճէք Թէրէտտիւտսիւզ մալիւմաթ ալապիլիրսինիզ։

Միւսթանթիգ.— Բէք ալա։

Կալուպէ Թէպէսսիւմ իլէ.— Անաայա պէքզէտէն մէճմուան օլտունը՞զ մը։

Միւսթանթիգ.— Շիւպհէսիզ։

Կալուպէ.— Օ հալտէ լութֆէն պիզէ վէրմիշ օլտուղունըզ վաատը խաթըրընըզա կէթիրմէքէ միւճասէրէթ իտէրիզ։

Միւսթանթիգ.— Տիւշիւնէյիմ...

Սիլվէն իլէ Կալուպէ սուրաթլարը էքշիթթիլէր։

Միւսթանթիգ նէօպէթճիլէրի իչէրի չաղըրըպ.— Պու ատամլարը Թինէ գօղուշա կէօթիւրին։

Նէօպէթճիլէր՝ իքի սարիգ իլէ պէրապէր տիշարը չըգտըլար։

Տարէնին գաբուսը գաբանըր գաբանմազ, Թանըտըգաքի օտանըն իչ գաբուսը աչըլըպ, բօլիս միւտիրի Էմէ Ժուպէր իչէրի կիրտիլէր։

Էմէ Ժուպէր.— Կէօրտիւնի՞զ մի քի Թանըյամըշըմ... պիր գումբանեա մէվճուտ օլտուղունա գանի օլտունը՞զ մը։ Գաթիլ օլունան Կիւսթավ Բէրրիէ տէ պիր չիրքէթին ազալարընտան պիրի Թարաֆընտան պէլքի Բիէր Լարթիկ վէ ճախօտ քէնտիսինին քիմ օլտուղընը պիլիր իթմէք իչին բանիէա գըյաֆէթինէ կիրէն խաին Թարաֆընտան գաթլ իտիլմիշ օլտուղունա չիւպհէ եօգ... պու կէճի չէրքէթ՝ Բարիս կիպի պիր չէհրտէ եաշայօր, վէ իճրաի մուամէլէ իտիյօր... քիմ պիլիր տահա նէ կէօնա ճինայէթ Թէրթիպ իտիյօր... պինաէն ալէյհ արգատաշըն միւթթէհիմ Թաապըրը եատա չալըշըլմագ, սախթէ վէ եաբմա սուրէթլարը էրթիւր ասըլ սըֆաթլարընը աչըգ լազըմ կէլիր։

Միւսթանթիգ.— Էվվէթ, էօյլէ լազըմ կէլիր... [illegible]

Էմէ Ժուպէր.— Սիզէ պիր րէյ պէյան իթմէքլիկէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ, Մ. տը Ժիպրէ։

Միւսթանթիգ.— Բէճա իտէրիմ, րէյինիզի պէյան իտինիզ։

Էմէ Ժուպէր.— Փիրազ էվվէլ պուրատան չըգան իքի ատամը [illegible]

Միւսթանթիգ.— Սիզէ մուավէնէթ իտէպիլիրլէ՞ր մի։

Էմէ Ժուպէր.— Աւէթ, իքիսի տախի Թէմին իթմէյէ գաբիլ օլամազ վար տըր։

Միւսթանթիգ.— Նէ՞ ճիհէթլէ։

Էմէ Ժուպէր.— Մէրգումանտան պիրիսի Վէրտիէյի, ճանի սախթէ բանիէի վէ տիկ'րի տէ Միշէլ Գրէմօնը Թանըյօր... կէօրիւյօրսընը՞զ ա, պու իսիմլէրի էյիճէ խաթըրըմտա սագլամըշըմ տըր, ունութմամագ գաբիլ տէյիլ... իւչ սէնէ էվվէլ Վէրտիէյէ Թէսատիւֆ օլունմըշ... մէրգումըն չու արալըգ Միշէլ Գրէմօն իլէ Բարիստէ պուլունմամաղընա տաիր էլտէ հիչ պիր էմարէմիզ եօգ... օ ատամլար Վէրտիէ իլէ Միշէլ Գրէմօնը պիզէ կէօսթէրէպիլիրլէր... Գօնթ Իվան իլէ պէն տէ Բիէր Լարթիկի Թանըրըզ... տէօրթ խաֆթատէն իպէրի Թանըլտըղը հալտէ, իւչինճիսի պիրինի էլէ կէչիրմէքէ մուվաֆֆագ օլամայըզ իսէք, ատալէթը Իլահիէ նէ՞ րէտտէ գալըր... պիրինի եագալար իսէք, օ պիրլէրինի տէ Թութարըզ։ Շու հալտէ Սիլվէն Գօրնիէ իլէ Կալուպէնին իչիմիզէ եարայաճագլարընա սիզ տէ գանաաթ հասըլ իթմէյօրսընը՞զ ա. վագըա պու միսիլլիւ քէսանը գապըլթա խըզմէթինէ գուլլանմագա Թէնէզզիւլ իթմէք իսթէմէյօրսընըզ, լաքին պունլըն չօգ էմսալի վար, վէ ինթիզամ մէս իտէր իսէ նէ՞ չարէ...

Միւսթանթիգ բօլիս միւտիրինէ խիթաբէն.— Սիզին տէ պու խուսուստա րէյ վէրմէնիզ իճապ իտէր, նէ՞ տէրսինիզ։

Միւտիր.— Իսթիտլալընըզ մագսատա նայիլ օլմագ իչին հէր կէօնա Թէտպիրի գուլլանմագ, միւզաքէրէ գանունը աշըլըթտէն տիր... պինաէն ալէյհ, սիզ մէրգումանըն Թախլիյէ սէպիլի [illegible] ։

Մ. Բօլ տը Ժիպրէ քէօշէսի ... ալըպ, իքի սաթըր եազը եազտըգտան սօնրա.— Իշթէ իսթէտիյինիզ էմրնամէ, գուսուրը սիզէ հէվալէ. կէթիրթտիրինիզ օ ատամլարը տա, սիզ կէօրիւշիւնիզ. կազէթալար, պիզիմ կէվշէքլիկիմիզի Թագպիհ իտիյօրլար, վէ իգթիտարսըզլըղըմըզա հիւքմ իտիյօրլար. պինաէնալէյհ պու իշին ումուրունու հէր հալտէ պուլմամըզ լազըմ կէլիր։

Միւտիր.— Էլտէն կէլէնի տիրիղ իթմէմ — տէյիպ, մահամ Բօգէ իլէ պէրապէր գապինէյէ տաիրէսինէ ազիմէթ իթտիլէր։

Նէօպէթճի եարըմ սաաթ սօնրա Կալուպէ իլէ Սիլվէնի միւտիրին տաիրէսինէ իտխալ էյլէտի. իքիսի տախի Թէլաշ իչինտէ իտիլէր, վէ պէօյլէճէ Թէպտիլը մահալ էյլէմէլէրինին էսպապընը անլայամամագտա պուլունմըշլար իտի։

(Տէվամը)

մայնուն իւքն, միւզաքերաթին ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէճէկի անլաշըլմըշ իսէ տէ, Թէպէտտիւլը միւքէլլամ միւնճէրր օլուպ օլմայաճաղը չիմտիտէն պիլինէմէյօր.

ՍԸՐՊ ԳՐԱԼԸՆԸՆ ԳԻՐ ՆՈՒԹԳԸ

Գրալ Միլան՝ Նէշտէն ավտէթինտէ Պելկրատտա պէլէտիյէ հէյէթի վէ էհալի թարաֆընտան ուգրըշլար իլէ գապուլ օլունմուշ՝ վէ ապշամ օլմագ միւնասէպէթի իլէ մաշալալար եագըլըպ շէնլիք իտիլմիշ տիր.

Պէլէտիյէ մէճլիսի ապասընտան Մ. Բավլօվիչ գրալա խիթապէն պիր թէշէքքիւրնամէ գըրաաթ էյլէյիպ, գրալ Միլան պունա ճէվապէն պէրվէճճը աթի խտարէի քէլամ էյլէմիշ տիր.

«Սոն մուհարէպէ՝ մուվաֆֆագիյէթբէգըր օլամամըշ իսէ տէ, Սըրպ գավմընըն մէնաֆիինէ խըտմէթ իթմէք էֆքեարը իլէ հարպը իսթիյար էյլէմիշ իտիմ.

«Խանէտանըմըն կէչմիշի վէ պիր բէտէրին սանտալի հիւքիւմէթինի մախտումընա ինթիգալ իթտիրմէք իւզրէ տէրքեար օլան արզուսը Սըրպիստան միլլէթի իլէ հիւքիւմէթինէ խըտմէթ իչին իֆատէմի մուսատըրգ տըր.

Հագգանիյէթ իւզրէ հարէքէթ իտուպ իթմէտիկիմին մուհաքեմէսինի Թարիխէ Թէրք իտէրիմ.

«Անվալը հաղըրէտէ Սըրպիստանըն Թէճրիւպէ իլէ միւթէնէպպիհ օլարագ Թէճէտտիւտը միլլի վէ հիւքիւմէթին Թէէյիտի մէսլէքինտէ սապիթգատէմ օլմասընը կէրէք գրալ վէ կէրէք Սըրպլը սըֆաթը իլէ թէմէննի էյլէրիմ. Մուհարէպէի ախիրէտէ հէր նէ գատար [illegible]մալի պիզէ եար օլմամըշ իսէ տէ, իֆթիխարըմըզը մուճիպ պագը ահվալը ալիյէ, եանի կէրէք բայիթախթըմըզա վէ կէրէք էյալէթլերիմիզտէ հէր պիր Սըրպլըտա պիր վաթանբէրվէրլիք ղայրէթի կէօրիւլմիւշ տիր.

«Իշպու ղայրէթը վաթանիյէ սայէսինտէ սուլհուֆը էհալի մուլթէմահըտ օլուպ, հարէքէթը միլլիյէ պիլիթթիֆագ գըյամ օլունտըղընտան, պունուն տախի ասարը մէմնունէսի օլմագ իւզրէ հէր քէս պիլ իթթիհատ մէնֆաաթը ումումիյէյէ խըտմէթ իտէճէք տիր.

«Ճիւմլէնիզէ էմնիյէթ էյլերիմ վէ սիզին տախի պանա էմնիյէթինիզէ շիւպհէ իթմէմ. Գրալըճըն չիւքբանընտան էմին օլապիլիրսինիզ. գըրալընըզ մուհարէպէտէն մուզաֆֆէրիյէթ իլէ ավտէթ էյլէմէյօր իսէ տէ, մէնաֆիի միլլիյէմիզ վէ Սըրպիսթան հիւքիւմէթինին էֆքեարընա խըտմէթ իթմէք իթթիգատընտատըր.

«Էսկի վէ եէնի Թարիխիմիզէ միւրաճաաթ էյլէտիկիմիզտէ, պազըն մուճիպը մէֆխարէթ վէ պազըն տախի պաիսը միւչքիլաթ վէ էլէմ գէյտանըրլըղ կէօրիւլիր իսէ տէ, գավմիյէթիմիզ տախմա մութթասըֆ օլտըղը ապլ ու ֆէթանէթլէ իտպար գէմանլարընտա տախի պագը գալմըշ տըր. Էսկի վէ եէնի Թարիխմիզտէ մէշհուր օլան ահվալ՝ ճէնապը Հագգըն լութֆ ու ինայէթի իլէ պու տէֆա տախի կէօրիւլէպիլիր.

«Լութֆը Հագգ վէ ապլ վէ քիյասէթ վէ մուհապպէթը վաթանիյէ պայէսինտէ պիզ վաթանըմըզըն էֆքեարը մուգատտէսէսի Թարիխինէ նայիլ օլուրըզ.»

⁂

Ավսթրիա իմբէրաթօրը՝ Սըրպիսթան վէ Պուլկարիստան մուհարէպէսինտէ թարաֆէյն մէճրուհլարընա խըտմէթ իտէն Օրտըր Թէօթօնիք ճէմիյէթինէ պէյանը թէշէքքիւր վէ մէզքիւր ճէմիյէթ Թապիպ վէ ճէրրահլարընա միւթէատտիտ նիշանլար իթա էյլէմիշ տիր.

ՄԸՍԸՐ

Էվլաք վէ Տահրէի Խըտիվիյէ արազիլերինին իտարէլէրինտէ միւվազէնէ հասըլ օլմամասընտան, արազիի մէզքիւրէնին ֆիրուխթը իլէ իտարէլէրինին իլղասը Թասավվուր օլունմասը իւզէրինէ Խըտիվը սաղբը իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի իլէ խանէտանը ազասընտան պագը զէվաթ Թարաֆլարընտան տավայա գըյամ օլունտըղը մալիւմ տըր.

Իշպու տավա 3 գըսըմ օլուպ, էվվէլա միւշարէլէյհ հազրէթլէրի իլէ ազաի խանէտանի 1878 իսթիգրազընա գարշըլըգ օլմագ իւզրէ արազիլէրի ի խազինէի Մըսըրիյէ Թէրք իթտիքլէրինտէ, արազիի մէզքիւրէ գէր օլունուպ, իճարէլէրի տախի պէրվէճճը բէշէն Թէէտիյէ օլունտըղընտան, պունլարըն Թէսլիմինի իսԹէյօրլար.

Իքինճի գըսըմ՝ արազիի մէզքիւրէ մուգապիլինտէ խազինէի Մըսըրիյէտէն բաշգա միւշարէլէյհ հազրէթլէրի իլէ սաիր էրպապը իսթիհգագա տաիմի սուրէթտէ մաաշլար Թախսիս օլունտըղը հալտէ մուախխէրէն պունլարըն քէսիլմիշ հասէպի իլէ տախի տավա օլունմագտա տըր.

Իւչիւնճիւ գըսըմ՝ էվլաքը մէզքիւրէնին հիւքիւմէթ Թարաֆընտան ահզալընա բէտաի վէ Թազմինաթը լազըմէնին տախի Թէէտիյէսի Թալէպ օլունմուշ տըր.

Իշպու տավալարըն մըգտարը 5 միլեօն ինկիլիզ լիրասընը միւթէճավիզ տըր.

Տավաի մէզքիւրըն տէվլէթլէրճէ Թաստիգ օլունան Թասֆիյէի տույունը նիզամնամէսինէ Թէալլիւգի պուլընտըղը ճիհէթլէ, Ժէնէրալ գօնսօլօսլար օլ պապտէ միւզաքէրէ վէ հիւքիւմէթը Մըսըրիյէ վէ տիւվէլը մէթպուաէլէրի իլէ տախի մուխապէրէյէ իպթիտար էյլէմիշլէր տիր.

⁂

Խըտիվը սաղբը իսմայիլ բաշա իլէ պազը խանէտան ազալարը Թարաֆընտան էվլաք վէ իսթիհգագլարընտան տօլայը հիւքիւմէթը Մըսրիյէ ալէյհինէ իգամէ օլունան տավայա տաիր Ժէնէրալ գօնսօլօսլարըն միւզաքէրէ իթտիքլէրինի եազմըշ իտիք.

Գահիրէտէն եազըլտըղընա կէօրէ, գօնսօլօսլար պատէլ միւզաքէրէ տէվլէթլէրինէ բարօրթօ կէօնտէրմէք իւզրէ տավաի մէզքիւրէ տաիր բէխսը նուզզար Նուպար բաշա հազրէթլէրինտէն իգաճաթ Թալէպ էյլէմիշլէր տիր.

Միւտտաիլէր տավալարընը գազանմագ իւզրէ, Լօնտրա, Բարիզ, Պէրլին վէ Բօշտաքի էն մէշհուր ավուգաթլար իլէ միւզաքէրէ իթտիքլէրինտէն, ավուգաթլար՝ միւտտաիլէրին Թագվիյէթ տավասը լէհինտէ պիր իսթիշարէնամէ վէրմիշլէր տիր. Միւտտաիլէր ուզլաշմագ արզուսընտա տախի պուլունույօրլար իմիշ.

⁂

Գահիրէտէ Ֆրանսըզ Թէպաասընտան վէ Եահուտի միլլէթինտէն Գօթա նամ զէվճ վէ զէվճէնին գաթլինէ տաիր Թահգիգաթ էյլան տէվամ իթմէքտէ օլուպ, Թէվգիֆ օլունտըղը եազըլան պաղչէպանը մէրգումէնին ասպաք էվտէն չըգըպ ապշամ գատար էվլէրինէ կէլմէտիքլէրինի պէյան իթտիկինտէ, եալան սէօյլէմիշ օլտըղը Թէպէյյիւն իթմիշ տիր. Մ. վէ Մատամ Գոթա՝ ապշամ իւսթիւ սաաթ 11 պուչուգ րատտէլէրինտէ էվլէրինտէ Թաամ իթմիշ օլուպ, Թէշրին վէ մուայէնէտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, իքիսի տէ Թաամտանընտան եա պիր վէ եա պիր պուչուգ սաաթ սօնրա էօլմիւշլէր տիր. Հաթթա շու տախի գավիէն գանն օլունույօր քի, մէրգուման՝ խանէլէրինտէ գաթլ օլունուպ, պատէհու գաթիլլէր՝ շիւպհէ վէրտիրմէմէք իչիւն նաաշլարընը եօլ իւզէրինէ կէթիրմիշլէր տիր.

Մէրգում պաղչէպանտան մաատա պունըն գարտաշը վէ մահալլէ պէքճիսի տախի Թէվգիֆ օլունըպ Թահթը իսթինթագա ալընմըշլար տըր.

Զանն օլունտըղընա կէօրէ, ճինայէթին սէպէպի նէ օլտըղը անլաշըլմըշ տըր. Շէօյլէ քի, պունտան աղտէմ Մ. Գօթանըն իք պաղչէպանը մագթուլը մէրգումըն խանէսինտէն պիր սըրգաթ իճրա իթմիշ օլուպ օ զէմանտան պէրու ղայպ օլմուշ իքէն, Մ. Գօթա՝ մէրգումը կէչէնտէ պուլմուշ վէ հիւքիւմէթէ իխպարը քէյֆիյէթ էյլէմիշ վէ գաթլինին էրթէսի կիւնիւ մէրգումը Թէվգիֆ իթտիրէճէքմիշ. Մ. Գօթանըն շիմտիքի պաղչէպանը իսէ էֆէնտիսինին խանէսինտէն խըրսըզլըգ իտէնին գարտաշը օլտըղընտան, Թէվգիֆ վէ մահգիւմիյէթտէն գուրթուլմագ զիւմնընտա մէրգումա իքի գարընտաշըն՝ պու ճինայէթի իճրա իթմիշ օլտըգլարը մէյտանա տըր.

Իշպու ճինայէթ ֆաիլլէրինին մէյտանա չըգարըլմասը խուսուսընտա Ֆրանսըզ գօնսօլօսը տախի չալըշմագտա իմիշ.

ՑՈՒՇԻԿՔ ԲՐԻԹԱՆԱԿԱՆՔ

Գ.

81ի յիշատակներէն. — Արքեպիսկոպոսարան Հայոց. — Համազգային Թէքեան. — Ցունուարի 6ը. — Կերպարանեալ Ցորդանան. — Ցիշատակութեան բանաձեւն. — Նահապետք Հայ գաղթականութեան ի Մայրաքաղաքս. — Գէորգ Դ. — Ժամանակագրութիւն Երկոտասան Առաջնորդաց. — Աղքատանոց. — Բարթուղիմէոս Սրբազան և Նորա մատուցեալ պաշտօնական մեծարանք. — Վիճակագրութիւնք. — Ընծայացուք.

Ցակաւին չեմ մոռացած 1881 ի Բրիթանական ուղեւորութեանս Ազգ. և եկեղ. յիշատակներն. բայց այդ յիշատակներուն մէջ ալ կայ երկու բան, զորս ընդ միշտ պիտի յիշեմ և պիտի յիշեցնեմ, այն է, Ս. Որդւոյն Որոտման՝ Ցակոբայ առաքելոյն և Ցովհաննու Աւետարանչին տօնը, և Հայկական «Նէվրուզիէ»ն.

Այո՛, աստուածաբան Աւետարանչին տօնադարձն՝ ուրիշ տարիներէ տարբեր ազդեցութիւն ըրաւ յիս, երբ վաղ քաջ ընդ առաւօտն Պրուսայի Ս. Աստուածածնայ սրբանազարդ և հոյակերտ տաճարին մէջ Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազանին քաջոլոր եղանակաւ և հնչուն շեշտերով՝ ի յիշատակ յիշատակաց արժանի չորրորդ Աւետարանչին՝ «Հանդիստ Երանելւոյն Ցովհաննու»՝ ընթերցած գիրքն ունկնդրելու բարեբաղդութիւնն ունեցայ, որ քնարերգական անոյշ արձագանքն դեռ հոգիս կը վառէ և աչքերս կը տամկացնէ...

Անհնար ինձ մոռանալ նաև 1882ի Նորածին տարւոյն՝ Առաջնորդ Սրբազանին պատրաստել տուած կաղանդուան խորհրդաւոր «զօնչէ»ն, ամանորի Հայկական ձեւակերպն և ժողովրդական ընդունելութիւնը.

Մեր մէջ Եւրոպիոյ և Ամերիկայի պէս «Ծննդեան ծառ»ի սովորութիւն չկայ, բայց կայ աւանդական մամաշարդ անպաճոյճ սեղան մը, որ չոր ու եղանակին թարմ պտղոց «պօն—մարշէն»է, չըսեմ օրուան «մրգահանդէսը».

Կաղանդի օրն -ինչպէս յայտնի է- Ս. Ծննդեան պահք է, բայց աղուհացի առթիւ Հայկական կերակուրներն՝ լուբիան և սիսեռն չեն որ կը պճնազարդեն սեղանն, այլ ամանորաբեր զանազան համադամ արդ ու զարդեր՝ կաղանդանիշ անոյշ-ապուրըն, պաղլորակ «բէլթէ»ն, և քրքըմանոյշ «զերտէ»ն, որոց եռապետութեամբը՝ կաղանդչեայ սեղանին փիլիսոփայութիւնը կը կազմէ.

Նորին Սրբազնութիւնն՝ իրեն ըղձորհաւորի եկողաց, ի յիշատակ Ս. Բարսեղ Հայրապետի, նշխարաբաշխութիւն ընելէ զատ, ի շնորհաւորութիւն «Նէվրուզիէ»ի ալ՝ «չայ-շէքէրի»ի գաւաթ օշարակն կը հրամցնէր.

⁂

Արդէն Պրուսայու Հայոց Արքեպիսկոպոսարանն՝ Սէթ-Պաշը ձորոյն և Կէօք-Տէրէ գետակին վերայ նայող՝ քաղաքին ամենէն բարձր և գեղեցկատեսիլ դիրքին վերայ կառուցեալ է, 6—7 կահաւորեալ ընդարձակ սենեակներով. Ընդունելութեան դահլիճը՝ փառաւոր բազմոցներով և թիկնաթոռներով զարդարուած, պատերն՝ աշխարհիս ամեն մասերուն ցրուեալ Հայերէն երկրաքարտերով զարդարուած են. Նախասենեակին մէջ Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազանի իւղաներկ մեծադիր պատկերն կախուած է. Խոսանորդարանին մէջ ալ՝ երջանկայիշատակ վիճակաւորներէն՝ Պրուսայի և Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ(1), Կեսարացի Գարաքօչեան Պօղոս Արքեպիսկոպոսին՝ 1825ին շինել տուած փոքրադիր ձեռակերտ կենդանագիրն.

Իսկ Առաջնորդարանի պարտէզն -ամառ թէ ձմեռ- զգզեալ դրախտավայր մ՚է, ուր դեռատունկ մայրիներու փոքրիկ անտառովն, «աքասիա»յի զուգահեռական ձևով տնկուած ծառերովը, վարսագեղ ուռենեօքը, պաղպաջուն մշտահոսան ջրերովն, և Ասլանեան վսեմ. Ստեփան փաշայի ծախուքը կառուցուած ջրացնցղովն.

Պօղոս Առաքելոյն պատուէրն՝ թէ «Եպիսկոպոսին պարտ է լինել հիւրասէր, օտարասէր» ևն. ըստ կարգին՝ ի վաղնջուց ճշդապէս կը գործադրուի Պրուսայի Արքեպիսկոպոսարանին մէջ.

1845 Ցունիս 24—27 Ռուսաց Կոստանդին Նիկոլայէվիչ մեծ դուքսն՝ Պրուսա երթալով՝ Հայոց Առաջնորդարանն արժանապէս ասպնջականուած, և Նորին վսեմութիւն՝ ի նշան սիրոյ և համակրանաց, ի վերադարձին՝ Նոյն ժամանակուան Առաջնորդ՝ Քէրէստէճեան Գէորգ վարդապետին (Գէորգ Դ.) ձօնաձեւ, մեծադիր և ականակուռ թանկագին մատանի մը նուիրած է, զոր տեսած եմ 1882ի Մայիսեան ուղեւորութեանս՝ Մայր—Աթոռոյ Գէորգաշէն թանգարանին մէջ.

Նոյնպէս, Նորին վսեմութիւնն՝ այն ատեն՝ Առաջնորդարանի սպասաւորաց 1000 դահեկան պարգեւ, և տեղւոյն պատուաւոր ազգայիններէն՝ Ռուս. հիւպատոսարանի թարգման՝ Թագթագեան Մարտիրոս աղային (եղբայր հանգ. Պօղոս Պատրիարքին) ոսկի տուփ մը կը նուիրէ.

Առիթը չենք փախցներ յիշատակելու աստանօր թէ՝ Ճէզայիրլի Մկրտիչ ամիրայն՝ թէ և ի Պրուսա յաքսոր գնացած միջոցին՝ իդեւոցի Ցարութիւն Սրբազանէն ահիպարանոց և պերճաստորդ ձի մ՚ընծայ կընդունի, բայց յետոյ՝ 1851ին Նորին վսեմութիւնն՝ երբ Պրուսա կ՚ուղեւորի յողափոխութիւն, «Պօյու—կիւզէլ»ի հանքային բաղնիքն կ՚իջեւանի, իւր խօթութիւնը դարմանելու, և սակայն իւր ծանուցեալ առատաձեռնութեամբը մեծադումար այլ և այլ նուէրներ կը բաշխէ սահանարակ բոլոր Պրուսայաբնակ ազգաց և ազգապետաց. Ասոնց մէջ յիշատակութեան արժանի են՝ նոյն ատենուան կուսակալին սեղանաւոր՝ Ջիվի—Օղլու հաճի Անաստաս աղայի ձեռամբ՝ փաշային համար՝ «խոհանոցի ծախք» անուամբ տրուած 2500 լիրայի իշխանավայել նուէրն, Հայոց Առաջնորդարանին ձգած՝ 400 լիրան, Ցունաց մետրապօլտին ղրկած 300 լիրան, կաթոլիկաց Գերապայծառին և Հրէից ժողովրդանոցին ընծայած 200ական լիրայքը, Շէյխերու թէքքէին «զիյարէթ» ըրած երեքշաբթի օր մ՚որ յատկապէս նոյն հաստատութիւնն՝ այցելող օրուան մեծ ամիրային համար համակերփներանգ քաղցրահոտ ծաղիկներով արտաքոյ կարգի զարդարուած է եղեր, 100 լիրա կը նուիրէ թէքքէին, ծանրագին ցփսի մը (շալ) մեծ Շէյխին.

Այս նուիրատուութեանց ցանկէն դուրս են Մուտանիայի Զորպաճիին տիկնոջը պարգեւած հազուագիւտ ոսկի ժամացոյցն ու շղթայն, ու այլ և այլ ոսկեղէն և արծաթեայ նուիրատուութիւնքը.

⁂

Խորհրդաւոր համազգային թէքքէ մը, պետական անձանց միութեան կեդրոն մ՚եղած է Պրուսայի Արքեպիսկոպոսարանն. Արդի Առաջնորդ Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազանի օրով, ոչ միայն Պրազիլիոյ Թագաւորն և Թագուհին, Սաքսոնիոյ Փոնթը, Օլտէնպուրկի գահաժառանգը, Ֆրէտէրիկ Շարլըն, Այման բրէննէր, Բոժմիլն, Գերմանական արտասովոր դեսպանութիւնը, Գաղղիոյ ներկայացուցիչ Ֆուռնիէն, դեսպան Իկնաթիէֆը, Նէլիտօֆը, և դեռ քանի՛ քանի՛ Եւրոպական գահաժառանգներ(2), այլ և Օգոստափառ Հիւրեր, Նախարարներ, դեսպաններ, վեհանձն սեղանաւորներ, գիտնական ուղեւորներ, պետական «սփինքս հարէմներ», բրէնէսներ և դեսպանուհիներ՝ միշտ սիրալիր ընդունելութեամբ պատուըուած և վայելած են ու կը վայելեն Հայ Առաջնորդարանին Ասիական հիւրընկալութիւնը և Աբրահամեան յիութիւնը. (3)

Հելէն Ջարիթին՝ օ՛րչափ անգամ Պրուսայի Առաջնորդարանը հիւրացած է. և կը յիշեմ անգամ մ՚որ Նորին մեծութիւնը՝ 100 լիրա պարգեւ ձգեց անդ, և Ս. Առաջնորդին բարեխօսութեամբն ալ՝ Պրուսացի Հայ տղայ մ՚որդեգրելով՝ կրթութեանը համար 250 լիրա կանխիկ տուաւ, որպէս զի այդ գումարով յիշեալ տղայն Միջագիւղի գիշերօթիկ Հայկական կրթարանն ուսումն առնու և հայրենիքին օգտակար մի անդամըն լինի.

Դեռ շատ չըներ՝ մեծ գովեստիւք խօսած էր Երուսաղիմայ արդի տաղանդաւոր կառավարիչ՝ վսեմ. Րէուֆ փաշայն (որդի՛ վախճ. Պօսնայի կուսակալ Օսման փաշայի) ի դարձին՝ մեր բարեկամաց ոմանց հետ տեսնուած ատեն, Պրուսայի Առաջնորդարանին մէջ յանուն Ազգին, ի պատիւ իրեն եղած արժանավայել ընդունելութեանց և պատուասիրութեանց և արուած մեծածախ ճոխ սեղանի համար.

Կերեւի որ նախազգացմամբ՝ հին ատեն Պրուսայի Հայք՝ իրենց Արքեպիսկոպոսարանին «վանք» անունը տուեր են, և իրօք բառին ընդարձակ կիրառութեամբը կեդրոնական վանք է այսօր, ուր Ներքին խորհրդարանական կազմակերպութիւնը— բ ց ի Զմիւռնիայինէն-ոչ միայն ցարդ տեսած Առաջնորդարանացս մէջ բացառութիւն կը կազմէ, այլ և կրնայ կեդր. պատրիարքարանին ալ ի հարկին տիպար հանդիսանալ՝ մանաւանդ իւր ապակեփեղկ դիւանատունը, որոյ մէջ ուրոյն ուրոյն բաժնուած են գործոց տեսակներն, ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ, ԱՐՁԱՆԱԳՐԱԿԱՆ, ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ, ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ, ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ, ՓՈԽԱՆՈՐԴԱԿԱՆ անվրդովութեամբ.

Որպէս սոյն դիւանական վերակազմութիւնը, նոյնպէս «վանք»ին մէջ օրինաւոր արձանագրութեան սկզբունքը՝ ներկայ Առաջնորդութեան օրով հաստատուած է. 81ի դիւանապետն՝ Արմաշու վանուց ծաղիկներէն՝ կիւռեցի Տ. Գաբրիէլ քահանայն էր. իսկ զարդիս՝ անոր յաջորդած է Ազնիւ էֆ. Տ. Ահարօնեան՝ գործօն և աշխոյժ տեղացի ձեռնահաս երիտասարդը.

(Շարունակելի)

Ա. Ց. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Ծանօթ.— (1) Հին ժամանակ՝ Պրուսայի առաջնորդութեան հետ միացեալ էր Նիկոմիդիոյ թեմը և Արմաշու վանահայրութիւնը, և Գարաքօչեան հոգելոյս Սրբազանն՝ Արմաշու հին տաճարին հիմնադիրն լինելուն, Նորին աստուածարեալ Սրբութեան գերեզմանն՝ Արմաշու վանքի հին եկեղեցւոյ գաւթին մէջն է.

Ի բրոց և ի գրոց ստուգած եմ թէ՝ հանգուցեալ Գարաքօչեան ժամանակին ազգային հերձուածողութեան դէմ սաստիկ ոճով խօսողներէն մին եղած է.

Ծանօթ. 2. Գերմանիոյ գահաժառանգը՝ զինքն յԱռաջնորդարան տանող «արապաճի»ն Մուսթաֆային ճարպիկութեանը և ճկուն շարժուածքին այնչափ կը հաճի, որ փափաք կը յայտնէ զինքն Գերմանիա տանելու, և իւր պահպանութեանը տակ առնելու զայն, բայց Տաճիկ կառապանն՝ հայրենասիրական տեսակէտով չընդունիր. Իսկ Հայազգի կառապան Նասիպն՝ արդէն Եւրոպական լրագրաց մէջ համբաւեալ լինելուն՝ տեղէն խախտիլ չուզեր.

3. Առաջնորդ Սրբազանին բնակութեան համար վարձած տունն ևս —որ այժմ Եկեղեցւոյն ճիշտ դիմացն է—համբաւաւոր համազգային թէքէին «օճախն» է, սեղանատունն է, և որուն դուռներն ամեն ազգաց համար՝ անխտիր միշտ բաց են, և ուր կը մեան Գէորգ Դ. կաթողիկոսէն կտակեալ հին «էմէքտար»ներ ալ, Գարա-Տէտէ վերաձայնեալ՝ վարդենի ապյան. վարդրչապետցի Տէլի-Ֆիչէնկ հաճի Աբրահամ աղբար, և այլ ամեն դասակարգի յաճախորդք՝ աղքատ Ղազարոսէն սկսեալ ժամանակիս հարուստ կրեսոսն, ահասարակ ասա շունչերնին կ՚առնուն, և ասա կը նախաճաշեն կամ կընթրեն.

ՄԻՔԵԱԹԻՊ

ԻՒՍՔԻՒՊ

Շէհրը մէզքիւր մուխպիրիմիզտէն մարտ 20 Թարիխիյլէ ալտըղըմըզ պիր մէքթուպ տըր.

Հարէքեաթը ասքէրիյէ արթըգ վուգուա պուլմայօր իսէ տէ, էրզագ վէ միւհիմմաթը ասքէրիյէ նագլիյաթը տէվամ իտէյօր. Նագլիյաթը մէզքիւրէտէ մէրքէզ գօմանտանը Մէհմէտ պէյին սայ ու ղայրէթը ֆէվգէլատէսի շայանը մէտհ ու սիթայիշ տիր.

⁂

Գօսօվա վիլայէթի վալիսի Ֆայիգ բաշա հազրէթլէրի մահր հալին 13-ինճիւ կիւնիւ իւսքիւպէ մուվասէլէթ իտիպ, չըմէնտըֆէր սիթասիօնընտա քէմալը իհթիրամ իլէ իսթիգպալ վէ գապուլ օլընմըշ տըր. Վէյսէլ բաշա հազրէթլէրի միւշարէլէյհի տօղրուճա քէնտի խանէսինէ կէօթիւրմիւշ տիր. Ֆայիգ բաշա պուրատա 5 կիւն գալտըգտան սօնրա եինէ Բրիզթինայա ավտէթ էյլէմիշ տիր. Միւշարէլէյհին պուրայա կէլմէսինին սէպէպի մալիւմ տէյիլ տիր.

Քէզալիք իւսքիւպ միւթէսարըֆը. ֆը Նէճիպ բաշա հազրէթլէրի մահր հալին 16նճը կիւնիւ Մէյտանէ ազիմէթ իթմիշ օլուպ, էլան օրատա պուլունմագտա տըր.

⁂

Բարիզին Գօնթինար տ՚էսգօնթ պանգասընըն միւհէնտիսը ումումիսի Մ. Լըֆէնպազ իլէ, Պէլկրատ չըմէնտըֆէրինին ինշաաթ նազըրը Մ. Տէլգուր՝ մահր ճարինին 13իւնճիւ կիւնիւ Պէլկրատ Թարիգի իլէ իսքիւպէ կէլիպ, Վրանիատան իւսքիւպէ գատար ինշա իտիլմէքտէ օլան չըմէնտըֆէր իլթիսագ խաթթը ինշաաթընը կէօզտէն կէչիրմիշլէր, վէ մահր մէզքիւրըն 19ընճը կիւնիւ Սէլանիք Թարիգիյլէ Տէրսաատէթէ ազիմէթ էյլէմիշլէր տիր.

Կիւմիւշեան Ցովհաննէս էֆէնտի՝ խաթթը մէզքիւր գօմիսէրի Օսման պէյէ մուավին սըֆաթը իլէ Նաֆիա նէզարէթի թարաֆընտան պուրայա իզամ գըլընմըշ տըր.

⁂

Իւսքիւպ չըմէնտըֆէր սիթասիօնը միւտիրի Մ. Գարավասսիյէ 4իւնճիւ ըսիւթպէտէն Մէճիտիյէ նիշանը իհսան պույրուլմասը պուրատա մէմնունիյէթը ումումիյէյի մուճիպ օլմուշ տըր. Մումայիլէյհ տիրայէթ ու իսթիգամէթի վէ ասքէրնագլիյաթընտա սէպգաթ իտէն խըտմէթի վէ ինճիմամաթը հասէպիլէ պէօյլէ պիր միւքեաֆաթա պիհագգըն նայէլոթէ պիր զաթ տըր.

⁂

Մէհմէտ նամ մէշհուր հայտուտ բէիսի Բրէշօվա օրմանլարընտան չըմէնտըֆէր եօլլարը իչին Բուլկար քէսէն քէօյլիւլէրէ կիտէրէք, եա քէնտիսինէ պիր մըգտար աղչէ վէրմէլէրինի վէ եա եօգսա մէզքիւր Բուլկարլէրի քէնտի ատամլարը քէսէճէյինի պէյան էյլէմէսի իւզէրինէ, մէրգում քէօյլիւլէր իլէ մէրգում հայտուտ վէ ավէնէսի պէյնինտէ պիր գավկա զուհուր իտուպ, Թարաֆէյն սիլահ իսթիմալ իթմիշ օլտըղընտան, մէրգում հայտուտ բէիսի 4—5 էնբինտէն վուրուլուպ մէճրուհէն էսիր տուշմիւշ տիր. Շագիի մէրգումըն եարալարը աղըր օլտըղընտան, հայաթընտան իւմիտ եօգ իմիշ.

⁂

Չըմէնտըֆէր ինշաաթը միւթէահհիտլէրինտէն պիրինին Առնավուտ պէքճիսի՝ տիկէր պիր Առնավուտ աղասընը վուրուպ գաթլ էյլէմիշտիր. Գաթիլը մէրգում՝ էվվէլա ըէվօլվէրինի աղաի մումայիլէյհին իւզէրինէ սըգմըշ իսէ տէ, իսապէթ իթտիրէմէտիկինտէն, համլ օլտըղը Մարթինի Հանրի Թիւֆէնկինի աթէշլէյիպ, մումայիլէյհի կէօյսինտէն վուրմուշ, վէ պատէհու տաղլարա ֆիրար էյլէմիշ տիր.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

ՆՈՐԱՀԱՏ ՀԱՅԵՐԷՆ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ
ՏԱՌԵՐ ԵՐԿՈՒ ԱՍՏԻՃԱՆ

12 կէտ (Չիչէրօ) և 7 կէտ (Բօրժիս).

Տպագրական գեղագրութեան ճշգրիտ օրինաց համաձայն և ի մասնաւորի նոր անգղիական գիրընթեռնլի բարեձեւ ոճոյն յարմարցուած գծագրութեամբ, և ըստ ազգային Հայ նկարագրին առանց նաեւ դոյզն այլայլութեան՝ ճարտար գրահատի ձեռք ելած՝ այս նոր Տառերս կը նուիրուին ազգային արուեստանոցաց յառաջդիմութեան. Առանձին մտադրութիւն մ՚եղած է գործոյս մէջ տնտեսական կամ խնայողական մասին, որով և գրաշարութեան արագութեանն ու դիւրութեան ալ. այնպէս որ իւրաքանչիւր Ասորին հանդերձ Գլխագիր և Բոլորգիր և Շեղագիր այբուբենիւքըն ու կիտադրութեամբքը մինակ 120 պողպատեայ Հայր և 140 պղնձի Մայր կը համրէ՝ Թւանշաններովն ու (գաղաւանեալ կոչեալ) կից գըրերովն. (Ծանօթ է որ յառաջները 160 մինչեւ 200 և աւելի կելլէր ասոնց թիւը);

Կը յուսանք ասով ոչ միայն Տպագրատանց այլ և դպրոցաց և առհասարակ ընթերցող հասարակութեան հաճոյական ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալ, ինչպէս արդէն լրագիրներ համբաւեցին տառիցս բարեձեւութեան հետ՝ մասնաւորապէս աչաց առողջապահութեան տեսակէտէն դիտուած առաւելութիւնները.

Տառերու վաճառումն ըստ կշռոյ է, այսինքն կենդինարի հաշուով, ինչպէս յայտնի է՝ Քանակութեան ու Գնոյն թիւերն իրարու հետ խառնընակ համեմատութեան մէջ ըլլալով— Գնոյն և վճարման պայմաններուն վրայ առանձին կը խօսուի.

Հ. Ա. Վ. Ա.

Վիէննա, Մխիթարեան Տպ. 1885

Ծանօթ. Այս նորահատ տառերուն տպագրութեան վրայ գաղափար մը ունենալու կամ գնոց տեղեկանալու համար դիմել Վիէննական Մխիթարեանց գրավաճառութեան սենեակըն ի Բերա—Բանկալթի.

3—2

ՌԷՍՄԻ

1302 սէնէսի մայիսըն մարթընտան իթիպարէն էսհամը ատիյէ վէ միւմթազէ վէ մուգաթթաամ վէ էսհամը ճէտիտէ վէ միւպէտտէլէ ֆաիզլէրինին մուսատտագ իւմ ու խապէրլէրի իլէ սէրկի վէ գուբօնլարըն ասհապը Թարաֆընտան խազինէի ճէլիլէյէ իպրազ օլունմասը վէ էսհամը մէզգիւրէնին իւք Թագսիթ զէմանը զայէի (սօն) մարթ օլտուղընտան, հէր քէսին վագթ ու զէմանը իլէ միւճէտտէտէն Թապ իթտիրիլմիշ օլան գուբօնլը սէրկիլէրինի ալմասը, վէ պու սէրկիլէրին տէրունինտէ վէ իւք սէնէնին 4 գուբօնընտաքի մահալը մախսուսա Թախթիմ օլունտըգտան (մէօհրլէնմիշտէն) վէ զահրլարընա բուլ եափըշտըրըլմըշտան սօնրա, էվգաթը մուայյէնէսինտէ խազինէյէ կէթիրիլմէսի էվվէլճէ իլան օլունմուշ իտի, Զիքր օլունան սէրկի վէ գուբօնլարըն պէրվէճհը մէշրուհ վագթը իլէ խազինէի ճէլիլէյէ կէթիրիլմէյէրէք, եէնի սէրկիլէրին ալըմ իտիլմէմէսի Թէգասիթին Թէսվիյէի պէտէլաթընը Թէէխիրէ սէպէպիյէթ վէրէճէքլերինտէն, իւնը սապըք վէճհլէ, մէզգիւր սէրկի վէ գուբօնլարըն Թագսիթը մէզգիւրէնին տուխուլունտէն էվվէլ ճանիպը խազինէյէ Թէսլիմ օլունմասը պէթէքրար իլան օլունուր։

ՌԷԺԻ

Մէմալիքը Շահանէ միւշթէրէք իւլ մէնֆաա Րէժի շիրքէթի Թարաֆընտան կէլէն իլան։

Մէմալիքը Շահանէ միւշթէրէք իւլ մէնֆաա Րէժի շիրքէթի՝ պիրինճի վէ իքինճի նէվ Թիւթիւն վէ սիկարալարը 1886 ապրիլ 1/13 տէն իթիպարէն ֆիյաթը աթիյէ իւզրէ ֆիրուխթ օլընաճաղընը էհալիյէ իլան իտէր։

Թիւթիւն

1ինճի նէվին քիլօսը՝ 190 ղրշ. եէրինէ 150 ղրշ.։

2ինճի նէվին քիլօսը՝ 120 ղրշ. եէրինէ 100 ղրշ.։

Սիկարա

1ինճի նէվ սիկարանըն պին ատէտի՝ 240 ղրշ. եէրինէ 180 ղրշ.։

2ինճի նէվ սիկարանըն պին ատէտի՝ 160 ղրշ. եէրինէ 130 ղրշ.։

ՄՈՒՏԻՐԻՅԷԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Տէրսաատէթ 24|5 ապրիլ 1886

ԻԼԱՆ

Պէօյիւք տէրէտէ չարշը ճատտէսինտէ 41 նումէրօլը օլուպ 4 տաիրէյէ մունգասէմ պուլունան սահիլխանէ՝ սատըլըգ վէ եա մէֆրուշաթը իլէ պէրապէր սոթըլաճաղընտան, վէ եախօտ Թօրտան վէ եա տաիրէ տաիրէ իճարէ վէրիլէճէքլինտէն, Թալիպլէրինին Գալաթաա Գէօրգ պէյ խանընտա օտապաշըյա միւրաճաաթ պույուրմալարը իլան օլընըր։

* *

Պէօյիւք տէրէտէ Քէֆէլի գարիյէսինտէ վագը Գարաքէհեազատէ պաղչէսինտէ հէր նէվ էշճարը միւսմիրրէ վէ զայըը միւսմիրրէ իլէ սօպատօպի չիչէքլէր Թէքէսսիւր էյլէմիշ օլտուղընտան, պունյարտան խասթալըգ հասէպիլէ էվրօպատան ճէլպ նագլի օլան պաղը չէրալը սղաճլար միւսմիրէի օլարագ, տիքէնլէրի՝ ֆիյաթը սաթըլըգ 100տէ 40 Թէնզիլի իլէ սաթըլաճաղընտան, Թալիպլէրինին մէզգիւր պաղչէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։

Գապրիէլ Սէֆէն

* *

Պէօյիւք տէրէտէ Քէֆէլի գարիյէսինտէ վագը Գարաքէհեազատէնին սէյր պաղչէսի գազինօսը պիլ ճիւմլէ տէմիրպաշ էշեավըլը իլէ պէրապէր իճարէ վէրիլէճէքլինտէն, Թալիպլէրինին Գալաթաա Գէօրգ պէյ խանընտա օտապաշըյա միւրաճաաթ պույուրմալարը իլան օլընըր։

4—5

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 7 Ապրիլ

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.		100-11/16
Օսմ. էսհամը աչըլըշ		11-11/16
» » գարանթը		14-5/8
» » Սէրի Ա		24-
» » » Պ		15-5/8
» » » Ս		14-5/8
Օթօման 1871		72-
Օսմանլը Պանգասը		10-3/4
Րուսիա իսթիգրազը		99-
Մըսըր տուպ. մութահըտէ		69-1/8
» իսթիյազը		93-7/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսըր)		71-
Բօշնա իսթիգրազը		93-1/2
Մա արիսթ. էսհամը 1877		-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		-
Բարիզ 7 Ապրիլ		
Ֆրանս. ուս. 3 % Ֆր.		80-77 1/2
» » 4 1/2 %		109-25
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըշը		14-80
» » » գարանթը		14-87 1/2
Միւթէֆէրրիգէ		
Սէրի Պ.		15-20
» Ս.		15-
Րումէլի շըմէնտըֆէրի		37-12 1/2
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը		-
Օսմ. Պանգասը		521-25
Գրէտի Լիօնէ	բր. քս.	520-
Գրէտի Ֆօնսիէ		1352-50
Լիօն աքսիօնը		1235-
Սուէյզ աքսիօնը		2116-25
Րուսիա 5 % 1877		101-

Իթալիա էսհամը		97-50
Մըսր ֆօնտ. մուխթա հըտէ		348-75
Իսպանիա 5 % 1879		258-75
Գամպիօ 3 այ վատէ		25-15

Վիէննա 7 Ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ		126-15
Րումէլի շըմէնտըֆէրի		18-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Եահ. ուսմ. աւին ագչ. գար.		16-13
Պու սապագ աչըլըշը	ք. ք.	16- 8
Մըսըր մութթահըտէ. գար.		76-35
Պու սապագ աչըլըշը		76-30
Սէրի Ա.		25-20
» Պ.		15-10
» Ս.		16- 8
Րումէլի շըմէնտըֆէրի		37-25
Աշչէ ֆայիզի		6-
Րէժօ	Ղրշ.	00-
Էնվալէսիշ	»	00-

ՊԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ		5-30
Օթօմանլը ալ. բանգ.		4-20
Սօսիէթէ ժէնէրալ		3-17
Թրամվայ		2-85

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան		Ղշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը		108-05
Մէթալիք	»	68-
Պէշլիք	»	102-10
Ալթըլըգ	»	102-25
Գայմէ		-
Ինկիլիզ լիրասը		110-25
Ֆրանսըզ ալթունը		88-
Բօլ		90-20
Գրէմից ալթունը		51-20
Գարպօն գայմէսի		9-08

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԷԱՂԸՏԸ

20)	լիք քէաղըտ	
50)	» »	15-20
100)	» »	
)	» »	
1000)	» »	15-10
1000)	» »	

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճանիպը ալիսինտէն

Թաշնիյէ իտարէսինտէ պին իւչ եիւզ իքի սէնէսի զարֆընտա հասըլ օլուպ վէրիլէճէք օլան մաաշ խուրտանըն պէհէր գըյէի ճէտիտի օն եէտի բարա էլլի պէշ սանթիմ վէ ըսգարտա խուրտանըն սէքիզ բարա օն տօգուզ սանթիմէ վէ միւճէտտէտէն ալընաճագ ըսգարտանըն պէհէր գըյէսի գըրգ պիր բարա օթուզ տէօրթ սանթիմ վէ եուվալըգտա տէօրտ մէնին էլլի պէշ բարա տօգսան տէօրթ սանթիմէ Թալիպի եօգտան սինտէ օլուպ, իշպու մարթը բումինին եիրմի տօգուզընճը ճումա էրթէսի կիւնիւ գարարը վէրիլէճէքլինտէն, իշթիրա վէ իթթայա Թալիպ օլանլարըն Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 մարթ 1886

3—2

Սուլահի բաշա մէրհումըն Ջամըճաատա Գըրըմղը սէմթինտէ քեաին քէօշկինտէ պուլընան մէֆրուշաթը նէֆիսէ վէ էշեայի միւթէնէվվիասըընը իշպու 1303 սէնէսի ռէճէպ շէրիֆինին 4ինճի ճումա կիւնիւ զիքր օլունան քէօշքտէ իսթիքմալէ մահճ մէջէմէ շէրիյէսի մարիֆէթի իլէ պիլմիւզայէտէ սաթըլաճաղը իլան օ. լունըր։

1 րէճէպ 303

3—2

Եաֆա վէ Կազա խսքէլէլէրինտէն Հիւտէյտա խսքէլէսինէ եէլքէն սէֆինէսի իլէ քիլը ճէտիտ օլարագ մայիմ էլ մըզգար հընթա Նագլի մուգարրէր օլուպ, մահը ճարիի բումինին 31ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ գարարը վէրիլէճէքլինտէն, պունըն նագլինէ Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզգիւրտէ ինգըզասընտան էվվէլ միւթէպէր քէֆիլ վէ եա տէքօզիթօ ագչէլէրինի միւթասահըպէն Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Աղնամ Էմանէթի տաիրէսինէ կէլմէլէրի։

25 մարթ 302

3—2

Ժանտարմա տաիրէսի ալլամը իչին 302 սէնէսի չուպաթը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէ զարֆընտա լազըմ օլաճագ միւհիմմաթը գըրթասիյէնին Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւնէ տէկին միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան, Թալիպ օլանլար Ճումաա վէ բազարտան մաատա տաիրէի մէրգումէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

24 մարթ 302

3—3

Զարչուի քէպիրտէ Եօրիւճիլէր իչինտէ սաքին մալիֆաթուրաճը Խրիստօ վէ պիրատէր ու չէրիքի Տիմիթրի Պօյաճը օղլուլըն իֆլասընա հիւքմ օլունարագ, խուսուսաթը իֆլասիյէլէրինին րուլէթ ու Թէսվիյէսինէ մահքէմէ զապթ քէթէպէսինտէն Եիւսա վէ սահապը մաթլուպատան Եօրկաքի Լագարիտի վէ Եղանոս Կիւմիշեան էֆէնտիլէր ասալէթէն սինտիք Թային օլունմըշ օլտուգլարընտան, միւֆլիսանը մէրգումանըն զիմմէթինտէ ալաճագը օլանլարըն գանունը Թիճարէթին 199 վէ 200 մատտէլէրի մուճիպինճէ իսպաթը հուգուգ զըմընտա իշպու 1302 սէնէսի նիսանըընըն պիրինճի կիւնինտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆընտա սէնէտաթըընը

մաա վէքիլլէրինէ Թէսլիմ իթմէլէրի վէ միւտտէթը մէզգիւրէ ինգըզասընտան սօնրա 3-8 կիւն զարֆընտա սաաթ 3-8 յա գատար ժիւժ գօմիսէր էֆէնտի հուզուրընա կէլէրէք ալաճագլարընը իսպաթ վէ Թաստիգ վէ տէֆթէրը մախսուսընա գայտ իթթիրմէլէրի վէ միւտտէթը մէզգիւրէ զարֆընտա իսպաթը հուգուգ իթմէյէնլէրին ալաճագլարը հագգընտա մուամէլէի գանունիյէ իճրա գըլընաճաղը իլանը քէֆիլէթէ իպթիտար գըլընըր։

Ճիրին օղլու Ցագօրըն Թիւլպէնճիի Մանուկ զիմմէթինտէ մահքիւմունպիհ ալաճաղը օլան մէզպալիղը մալիմէնին Թէէտիյէ իսթիֆաա զըմընտա Թանձըը հաճզէ ալընան Իսկիւտարտա Եէնի մահալլէտէ Գարամանլը սօգաղընտա վագը 12 նումէրօլը քեարկիր խանէսի Թանզիմ օլունան քէշֆ հիսսէսինին ֆիւրուխթը մուզայէտէյէ պուլընմագլա, Թալիպ օլանլար իթիպարէն 15 կիւն սօնրա միւզայէտէյէ միւպատէրէթ օլունաճաղը Իսկիւտար Պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունըր։

19 մարթ 302

Միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն 526 ճէտիտ քիլէ մըգտարը չօրպալըգ հընթա վէ ճէտիտ գըյէ իլէ 6004 գըյէ բուղէնը սատէնին միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան, Թալիպ օլան Թիւճճարըն չէհրը շարիի բումինին 27ինճի բէնճշէնպէ կիւնինտէն իթիպարէն նիւմունէլէրի իլէ պէրապէր Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

26 մարթ 302

3—1

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ իտարէսի մահլիւլաթ շիւպէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզ զիքր մահլիւլաթըն իշպու 1302 սէնէսի մարթընըն 3ինճի բազար էրթէսի կիւնինտէն մահը մէզգիւրըն 24ինճի բազար էրթէսի կիւնինէ տէկին 3 տէֆա իլան գըլընմըշ իտի, վէ մահը մէզգիւրըն 24ինճի բազար էրթէսի կիւնինտէն մահը մէզգիւրըն 30ինճը բազար էրթէսի կիւնինէ միւզայէտէյի ինթիհայիյէսի հուզուրը նէզարէթտէ սաաթ 6տան 10ա գատար պիլիճրա, էրթէսի սալը կիւնի 100տէ 5 վէ տահա զիյատէ զամմ վուգու պուլուր իսէ գապուլ օլունարագ, անտէն սօնրա քէյֆիյէթը Թէֆվիզի իսթիզան գըլընաճաղընտան, գըյմէթը մուխամմէնէսինին էն ճէ միւսավի Թէէմին ագչէսիյլէ պէրապէր իտարէի մէզգիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկի տէօրտ տէֆա օլարագ իլան ու իսթթար օլունուր։

. . 29,31,33,35 . . 292 000(1).— Պէյօղլունտա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Թագսիմ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 180 մէթրօ արսատա 14 օտա 4 սուֆա վէ 2 մարընճ վէ Թահթընտա չէհրի 240 ղրշ. քիրալը 2 պապ տիւքքեանը միւշթէմիլ վէ սէնէվի 14000 ղրշ. քիրալը մուգատտէմա Սուլթան Ահմէտ Խանը էվվէլ ճէլիլի կէտիքլեամթընտան բօնճը վէ էլէվէլ 2 պապ մէնզիլ վէ Թահթընտա վագը տիւքքեանըն պիւթիւնի։

. . 113 . . 21562 .— Քիւչիւք Լանկատա Քիւրքճի պաշը մահալլէսինտէ Քիւչիւք Լանկա ճատտէսինտէ Հարէմէյն կէտիքլեամթընտան Թէրպիէն 9020 մէթրօ արսատա տէրունինտէ 2 օտա պիր սուֆա վէ պիր գույուլը միւշթէմիլ վէ սէնէվի 6000 ղրշ. քիրալը պիր գըթաա պօսթան կէտիքլինին 8 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

. . 4 . . 600 .— Գալաթտա Հաճի Իսա մահալլէսինտէ Սէնավի սօգաղընտա Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ. վագըֆընտան պէրմուճիպը չար 55 ղըրա պիր գըթաա մէնզիլ արսասը։

. . 12,14,16 . . 49000 .— Փաղչէ գաբուսը գուրպինտէ Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Սուլթան Համամը ճատտէսինտէ Էվգաֆ կէտիքեամթընտան կէտիկի վէ Սուլթան Սէլիմ Խան վագըֆընտան օլմագ իւզրէ Թէրպիէն 102 մէթրօ արսատա մէյանի պիրպիրինէ մութթասըլ քեարկիր 3 պապ տէքքեանին վէ ֆէվգլէրինտէ 7 ատէտ օտալը միւշթէմիլ սէնէվի 12300 ղրշ. քիրալը տէքքեանըն մէզգիւրէնին միւլք մա կէտիք հիսսէսի։

. . 20,22,24 . . 42666 .— Փաղչէ գաբուսընտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Սուլթան Համամը ճատտէսինտէ Սուլթան Պայազիտ վագըֆընտան Թէրպիէն 95 մէթրօ արսատա մէյանի Թէվքիֆինտէ պիրպիրինէ մութթասըլ 5 պապ օտալը միւշթէմիլ սէնէվի 11400 ղրշ. քիրալը տէքքեանը մէզգիւրէլէրին միւլքիյէ հիսսէլէրի։

. . 3 ճատտէ 2 սօգագ 90000 .— Պէյօղլունտա Ֆէրի գարիյէսինտէ Պիլէճիք օղլու սօգաղընտա Քեաղըտխանէ ճատտէսինտէ Սուլթան Պայազիտ Խան վագըֆընտան Թէրպիէն 6827 մէթրօ իքի գըթաա արսա։

. . 7 աթիգ 5 ճէտիտ . . 3500 .— Օրթաքէօյտէ Ժամիի չէրիֆ սօգաղընտա Մէհմէտ քէթխիւտա վագըֆընտան պէրմուճիպը խարիթա 114 մէթրօ պիր գըթաա մէնզիլ արսասը։

. . 23 . . 1000 .— Սուլթան Պայազիտ գուրպինտէ Սէքպանպաշը Եագուպ աղա մահալլէսինտէ Հասան բաշա խանընտա իւսթ գաթտա 38 մէթրօ արսատա չէհրի 40 ղրշ. քիրալը պիր պապ օտանըն Սուլթան Մահմուտ վագըֆընտան բուլ հիսսէսի։

. . 45 . . 1500 .— Սամաթիատա Ալթը չէլէպի մահալլէսինտէ Գիրգօր գալֆա սօգաղընտա Էվգաֆ կէտիքեամթընտան կէտիկի վէ Հաճի Գարաման վագըֆընտան պէրմուճիպը խարիթա 18 մէթրօ պիր գըթաա մէնզիլ արսասընըն Սուլթան Մահմուտ վագըֆընտան պէր մուճիպը խարիթա 22 մէթրօ պիր գըթաա պագչալ տիւքքեանը արսասընըն նըսֆ հիսսէսի։

. . 11 իլա 18 12 իլա 18 . . 6000.— Պէյօղլունտա Բանկալթի Նամ մահալլէսինտէ Եէնի Տաղը ճատտէսինտէ 1824 մէթրօ Սուլթան Պայազիտ Խանը վէլի վագըֆընտան մուգատտէմա խան էլէէվմ արսանըն սիւլիւս հիսսէսի։

. . 5 . . 12500 .— Թօբխանէտէ Գազզանի մահալլէսինտէ Ախըր սօգաղընտա ֆէվգինտէ 6 օտա վէ 2 սուֆալը միւշթէմիլ վէ սէնէվի 5000 ղրշ. քիրալը պիր պապ ախըրըն Մահմուտ Իզզէթ բաշա վագըֆընտան նըսֆ հիսսէսի։

. . 17 . . 15400 .— Պէյօղլունտա քեաթիպ Մուսթաֆա Չէլէպի մահալլէսինտէ Քիւչիւք Բարմագ Գափու սօգաղընտա Այէշէ խաթուն վագըֆընտան Թէրպիէն 38 մէթրօ արսատա մէյանի 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր սարընճ վէ չէհրի 200 ղրշ. քիրալը պիր պապ ախչամ մէնզիլ։

. . 158 . . 6000 .— Պալաթ խարիճինտէ Գարապաշ մահալլէսինտէ Պալաթ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 40 մէթրօ արսատա մէյանի 2 օտա վէ պիր սուֆա վէ 15 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ քեարկիր վէ խարապ պիր պապ մէնզիլ։

. . 9 . . 8620 .— Արնավուտ գարիյէսինտէ Պագգալ սօգաղընտա Միրզատէ Մէհմէտ Սայիտ էֆ. վագըֆընտան Թէրպիէն 114 մէթրօ արսատա 3 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու վէ 1447 մէթրօ պաղչէ վէ պիր խարապ համմամ վէ պիր գույու վէ 2 պապ խարապ մահզէնլէրի միւշթէմիլ եէհուտխանէնին 7 հիսսէտէն 3 հիսսէսի։

. . 16 . . 11535 .— Իսկիւտարտա Հաճի Հիւսնիւ խաթուն մահալլէսինտէ Միհրը Մահ Սուլթան վագըֆընտան պէրմուճիպը խարիթա 156 մէթրօ պիր գըթաա տէպպաղխանէ արսասընըն 6 հիսսէտէն 5 հիսսէսի։

. . 11 . 2500 .— Գասըմ բաշատա Զաթմա Մէհմէտ մահալլէսինտէ Բէհիլվան սօգաղընտա էյհաճ Օսման աղա վագըֆընտան Թէրպիէն 40 մէթրօ արսատա 2 օտա վէ պիր սուֆալը միւշթէմիլ չէհրի 60 ղրշ. քիրալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

. . 75 . . 6660 .— Գալաթտա Սուլթան Պայազիտ մահալլէսինտէ Գըլըճ Ալի բաշա ճատտէսինտէ Տայէ խաթուն վագըֆընտան միւլքի վէ Էվգաֆ կէտիքեամթընտան կէտիկի օլարագ Թէրպիէն 60 մէթրօ արսատա ֆէվգինտէ 3 օտա պիր սուֆա վէ պիր գույուլը միւշթէմիլ վէ չէհրի 600 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ միւսաքիրաթ վէ աչճը տիւքքեանլարըն միւլքինին 16 հիսսէտէն պիր հիսսէսի 120 սէհիմտէն 10 սէհիմ հիսսէսի։

. . 4 . . 1250 .— Չէնկէլ գարիյէսինտէ Ֆրուն սօգաղընտա 30 մէթրօ արսատա Էվգաֆ կէտիքեամթընտան լէ չէհրի 50 ղրշ. քիրալը ախչալ պէրպէր տիւքքեանը կէտիկինին բուլ հիսսէսի։

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա իւք հիզատա պուլունան բագգամլար՝ մահլիւլաթըն նումէրօլարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

غنية اللغات

ԿՈՒՆՆԷՅ Թ-ՈՒԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԸԶՃԱՏԱՆ ԹՈՒՐՔՃԷՅԷ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԼԷՐԻ

ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՃԷՄԵԱՆ ՎԷ ՄԷԼԷՄՄԷՏ ՇԻՒՔՐԻ

ԹԱՊԻ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ

ԳԱՐԷԳԻՆ ՊԱՂՏԱՍԼԵԱՆ

Իշպու էսէր ֆրանսըզճա միւսթէամէլ պիլ ճիւմլէ լուղաթը ճամի վէ ֆէննի վէ սէնաի փէք չօք բաթըլլահաթ վէ Թապիրաթը ֆրանսըզճայի տախի շամիլ օլուպ, խուսուսէն լուղաթը մէզգիւրէ միւթէատտիտ միսալլէրլէ իյզահ օլունտուղու կիպի, ֆէննի վէ սէնաի լուղաթը եօյլէ Թարիֆաթ իլէ կէչիլմէյէրէք հէր պիր լուղաթըն Թիւրքճէտէ մուգաբիլի օլան լուղաթը պիթթահարրի պուլունուպ կէրէք Թիւրքճէ վէ կէրէք լաթինճէ հրուֆաթ իլէ հիզալէրինտէ տէրճ օլունտուղունտան, չիմտիյէ գատար պու եօլտա ճէմ վէ Թէրթիպ օլունան ասարըն էն միւքէմմէլի վէ միւհիմմի վազիյէթծա էն վասիի տիր։

Էսէրի մէզգիւր միւճէլլէտ օլարագ հալտէ իքի ճիլտ պիր սաաթ օսմանլը լիրասընա Պէկ օղլու վէ Իսթանպօլ էքսէր քիւթիւպխանէլէրինտէ սաթըլմագտա տըր։

Քիւլլիյաթլը իսթիգրասընը արզու իտէն զէվաթըն Չարշըքէպիրտէ Ակօրեան խանընտա քեաին Գարէգին Պաղտասլեան մաթպաասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իխթար օլունուր։

ԱՆՕՆԻՄ ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Շարգտա վէքիլի Մ. ԷՕԺԷՆ ՐԱՖԱՕՐ

Ֆրանգօ-Հօնկրուազ՝	Պուտապէշթտա	սէրմայէ	ֆրանգ	20,000,000
Տէնիզը Օթրիշիէն՝	Վիէննատա	»	»	4,500 000
				24,500,000

(Ինթիյաթ ագչէսի տախիլը հիսապ տէյիլ տիր)

Գալաթատա Գարանթինա սօգաղընտա Նօ. 11

Ատի պալըգ եաղլարըն գօգու վէ Թատը օլմայան

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդուութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, Թոքախտ, Թոքառաջեց հիւանդութիւն, հազբուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռոյցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրքեւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. Նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահաւէտական նպատակներով ընական իւղերու տեղ և իբր թէ անոնցմէ աւելի ազդուութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշ բանի չեն ծառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն զզուեցնելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ալ կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօկի անունը և Բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմիական գործոց գլուխ Պ. Լըսիւէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի էտիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տեղւոյս Սուտայի եւայլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառացքով կը գտնուի։

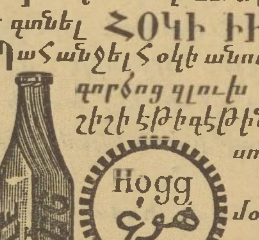

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի մօրիւ ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուստի այս մասին ուշադրութիւն ընծայել։

Թիւրքիա իչին ումումի տէբօ՝ Սթամպօլտա Մ. Ժ. Պ. Ցալէճճիօ մաղազասը տըր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆԻՆ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ 200·000·000 ֆրանգ

Տէրսաատէթ աճէնցիասը

Գալաթատա Մէրթէպանի սօգաղընտա Ն. 10 եաղուպ խան

Աճէնցիա շիւպէսի

Սթամպուլտա Սուլթան Համամը սօգաղընտա Հաճօբուլօ խան

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիլճիւմլէ պանգա մուամէլէլէրինի տէրուհտէ իտէր։
Էսհամ իւզէրինէ իգրազ իտէր։
Էսհամ րէհին ալարագ հիսապը ճարի աչար։
Ֆրանսայա վէ սայիր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիչա քէշիտէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղըտլարը վէրիր։
Փօրտա իչլէրի իչին վէրիլէն էմրլէրի իճրա իտէր։
Էսհամ հըֆզ իտէր։
Թէսլիմ օլունան նագտը գապուլ իտէր, վէ մուգապիլինտէ չէրայիթը մալիմէ իլէ պօնօլար վէրիր։
ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԱՃԷՆՑԻԱՍԸՆԸՆ ՇԻՒՊԷՍԻ պանգա իշլէրինտէն մաատա, էմթաա իւզէրինէ տէ ագչէ էօտիւնճ վէրիր։ Քէզալիք մէզգիւր շիւպէ՝ արտիյէ գալաճագ օլան էմթաայը կէօմրիւքտէն ալըր սագլար, վէ Սթամպօլտա վէ եախօտ մէմալիքը Էճնէպիյէտէ սաթըլաճագ էմթաայա տա գօմիսիօնճըլըգ իտէր։
Մահալը տէբօսը Սթամպօլտա Չինէք բազարընտա 31 Նումէրօլու մաղազատըր։

ԲՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

Եէտիտէ Գուլէլէրտէ 80 Նումէրօ

ՆԷՕԶԷ ՎԷ ՃԷՐՐԱՀԼԸՂԱ ՄՈՒԹԷԱԼԼԻԳ

ԱԼԷԱԹ ԹՈՒՃՃԱՐԸ

Մէզգիւր մաղազատա կէօզէ վէ ճէրրահլըղա միւթէալլիգ էնվաի ալաթ ու էտէվաթ մէվճուտ տըր։

Էզճիւմլէ, եումուշագ վէ սէրթ լասթիգտէն (գաուչուգտան մամուլ մէվատտը միւխթէլիֆէ, գասըգ պաղլարը, էնվաի չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարօմէթր), միզան իւլ հարարէ (Թէրմօմէթր) վ. էյլ ճինս կէօզլիւքլէր պուլընմագտա տըր։

Մ. Բօլ Ֆօյաճեան՝ հէր նէվ սըբարըշլարը վէ Թաամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տէրէօհտէ իտէր։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱՅՈՑԾ ԵՐԿԱԹ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ (FER BRAVAIS) ԱՆԱՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵԱՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱՅՈՑԾ ԵՐԿԱԹՆ՝ երկաթախառն բաղադրութեանց ամենազօրաւորն է. օրը մի քանի կաթիլով, քիչ ժամանակի մէջ առողջութիւնն կը վերահաստատուի։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱՅՈՑԾ ԵՐԿԱԹԻՆ գործածութիւնն ոչ լուծողութիւն, ոչ ստամոքսի յոգնութիւն, ոչ Թանձք և ոչ պնդութիւն կը պատճառէ։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱՅՈՑԾ ԵՐԿԱԹՆ իւրենին համ ու հոտ չունի և չ'սեւցներ ալ ոչ ակռաները, ոչ ջուրն և ոչ որ և է ըմպելեաց՝ որոց մէջ խառնուելով կը գործածուի։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱՅՈՑԾ ԵՐԿԱԹՆ՝ երկաթախառն բաղադրութեանց ամենէն աժանն է, որովհետեւ ամբողջ սրուակ մը մէկ ամսէն վեր շատով կը տեւէ. ուրեմն այս դեղին գործածութիւնն՝ օրը մի քանի փարայի կու գայ։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱՅՈՑԾ ԵՐԿԱԹՆ ակռաները չ'սեւցներ։

Ամեն սրուակի հետ յայտարարութիւն մը կը գտնուի, որ մանրամասն կը նկարագրէ այս պատուական ջրային երկաթին գործածման եղանակներն։

Գ. Պրավէ իւր հնարած երկաթաջրոյն զօրութիւնն կրնայ երաշխաւորել, երբ սրուակաց վերայ գտնուի իւր ստորագրութիւնն կար միր թանաքով։ Մեծ և փոքր սրուակներով կը ծախուի։

Վաճառատեղին է 'ի Փարիզ, BOUTRON & Ce, Rue St-Lazare, 40 & 42.

Տէրսաատէթտէ Քիւչիւքեան Պ. րատէրլէր, Գասսապեան, վէ Վէսսանյէմաննի էճզախանէլէրինտէ վէ սաիր էճզախանէլէրտէ պուլունըր։